

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JANOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

ARAD. ANUL 54. No. 54.

1939. március 9. csütörtök

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

A madridi győző

Cassado ezredes madridi államcsínyével a spanyol polgárháboru befejezettnek tekinthető. A köztársasági kormány miniszterelnöke, Negrin elmenekült és véle szökött a következmények elől Del Vayo is, Madrid eddigi külügyminisztere. Azana, a lemondott elnök egy kis svájci falucskában húzta meg magát és a köztársasági tengeri haderő leszerelését majd elvégzik a franciák, akik ebben amugyis már bizonyos gyakorlatra tettek szert.

Franco tehát győzött az egész vonalon. Azonban, mint minden örömben, ebbe is jócskán vegyült az öröm néhány cseppje. A katalániai katonai győzelem valóban döntő módon hatott a köztársasági front összeomlására, de a madridi front még számos hónapon át dacolhatott volna a nemzetiek csapataival, ha közben a nagypolitika elérkezettnek nem látja az időt arra, hogy a „be-nem-avatkozási” bizottságok játékaival felhagyva, aktív diplomáciai uton avatkozzék be a kérdés kifejlésébe. A spanyol polgárháboru fináléját Londonban komponálták meg és párisi francia rendező keze érzik rajta. Bérard szenátor ur a jelek szerint nemhiába utazgatott annyiszor Páris és Burgos között és Pétain tábornagy már biztosra indulhatott, hogy elfoglalja helyét a burgosi francia nagykövetségen. Az angol-francia diplomáciai összjáték kitünő formát mutatott, a madridi ágensek ragyogóan szerepeltek és Franco tábornagy, vagy régens, — ebben a pillanatban ugyanis még azt sem tudni, hogy miként nevezhetjük, — kétségkívül az entente vezérhatalmainak köszönheti a valenciai bolsevista-uralom befejezését.

A divatos sportszótár jegyében tehát a spanyol Európa-kupaért két éve folyó mérkőzés pillanatnyi helyzetjelentése az egymással mérkőző tényleges ellenfelek közötti erőviszonyok kiegyenlítődési folyamatát jelzi. Kétségtelen, hogy a katalániai győzelmet Franconak a tengelyhatalmak csapatai szereztek meg: de ahhoz sem férhet ma már semmi gyanú, hogy a valenciai országrész közeli megnyerését ne Angliának és Franciaországnak köszönhetné. A meccs állása Tengelyhatalmak—Angol—francia diplomácia: 1:1 (0:0). A katalániai gólt London és Páris Madridban egyenlítették. Most tehát Francon a sor, hogy továbbvezesse a mérkőzést. Ha ugyanis katonai győzelemnek kívánja beállítani a nemzetiek győzelmét, úgy az újjászületendő Spanyolország megtartja továbbra is eddigi tájékozódását Róma—Berlin—Tokió felé. Ha pedig azokra a pénzügyi nehézségekre gondol, amelyekkel csak most fog találkozni, hogy elérkezett a spanyol föld újjáépítésének nagy kezdeti feladataihoz: úgy kétségkívül az európai bankár-országok felé kell orientálódnia. Európa bankárai pedig Párisban és Londonban élnek.

A madridi győző tehát ebben a pillanatban nem Cassado, még csak Franco sem, hanem a Downing-Street, Londonból. Ugyanaz a legendás intézmény, amely a „Devonshire”-t a kellő pillanatban Minorca felé irányította, hogy az első tengeri bejáratot csukja le a valenciai öböl előtt minden más tengeri hatalom kísérletezése előtt. A madridi győző neve: az angol világpolitika. A lassan járj, tovább érvé. Franciaország vérzett, Németország szenvedett, Ausztria házasodott, amidőn győznie kellett: Anglia pedig nem tett mást mindeddig, mint csak késedelmeskedett. Késlekedett, de egy percnél se tovább, mint ameddig kellett. Most is kívárta az alkalmas pillanatot.

Ugy hisszük, a spanyol háboru véres fejezete immár lezárult. Most kezdődik a legnehezebb, a vértelen. Itt csak pénzről lesz szó. De sokról. S Anglia, meg Franciaország nem köt rossz üzletet, mégkevésbé akkor, ha már annyit ténylegesen és eredménytelenül fektetett be ebbe a vállalkozásba. Soha még hadvezér nem került nehezebb helyzetbe, mint most Franco, a győzedelmes nacionalista vezető, hiszen olyan terepre terelődött át a harc, amelyen a legjárhatóbb a vérbeli katona, aki

Bebalzsamozták Cannesban Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök földi maradványait

Valószínűleg kedden temetik el a román nemzeti egyház első főpapját — Különleges választótestület dönt a pátriarchátus vezetőbizottságának betöltéséről

Cannesből jelentik: Darbou alprefektus kedden megjelent a Fragate villában és a francia kormány, valamint Bonnet külügyminiszter részvételével tolmácsolta.

Miron Cristea pátriárka földi maradványainak bebalzsamozására délután 4 órakor került sor.

és unokaöccse Emilian püspök, továbbá Grigorie püspök, valamint Teodor párisi és Bobo-

ettek a Megváltó és a Szűzanya képével. A koporsót kedden délután a cannesi görög keleti templomba vitték és felravatalozták. Délután 2 órakor a cannesi ortodox templomban a párisi román templom lelkésze és a cannesi ortodox lelkészi kar együttes gyászmisét tartott, amelyen megjelent Tatarescu párisi nagykövet, Magureanu államtitkár, Emilian Antal püspök, Antal Miluta asszony, Brosu követ, dr. Baltaceanu és a helyi hatóságok képviselői. Csütörtökön délelőtt fél 12 órakor a pátriarcha földi maradványainak elszállítása előtt még egy rövid istentisztelet lesz a cannesi ortodox templomban az orosz püspök celebrálásával. Ezen az istentiszteleten megjelentek Tatarescu nagykövet és Magureanu államtitkár, a pátriarcha Cannesben tartózkodó családjának tagjai, a francia kormány képviselője és a kerületi hadtestparancsnok.

A koporsót katonai tiszteletadásban részéltik, mert az elhunyt pátriarcha a francia becsületrend tulajdonosa volt.

A halott egyházfő-kormányelnök utolsó úja Bucuresti felé

Bucurestiből jelentik: Miron Cristea dr. pátriarcha-miniszterelnök temetésére vonatkozó intézkedések szerint a halottas vasuti kocsit és a kísérők személykocsiját csütörtökön indítják el Cannesből a Rapid Milánóig, hol a Simplon expresszhez csatolják és ezzel teszi meg az utat Zombolyáig. Amíg a vonat jugoszláv területen halad az elhunyt pátriarcha földi maradványaival, több vasuti állomáson megáll, hogy az ortodox lelkészek imádkozhassanak.

Román területre érkeve, a vonat a bányászati és munkai pályaudvarok nagyobb állomásain áll meg és ezeken a helyeken a helyi hatóságok, a lelkészi kar, a strajerek és hívők fogadják a pátriarcha földi maradványait. Különösen nagyvívű ceremónia lesz a lugosi állomáson, mert dr. Miron Cristea hosszú időn keresztül a karánsebesi egyházmegye püspöke volt. A halottas vonat szombatn érkezik a fővárosba.

loff cannesi ort. lelkészek voltak jelen az aktusnál. A pátriarkát teljes ornátusba öltöztették és összetett kezeibe egy keresztet helyeztek el, mellére pedig egy medallont fek-

Nagy Sándor óta megszokta, hogy karddal oldozza szét az eléje kerülő gordius-csömököt. A nemzeti Spanyolországnak nyugodt életfeltételekre van szüksége és ehhez pénz kell az eddigi fegyverszállítványok, legionista-százvezérek helyett: viszont a közös harc erkölcsi bajtársiaságra kötelez továbbra is minden katonát. Franconak döntenie kell: katona marad-e, vagy államférfi...? Győztes hadvezér, vagy országépítő politikus...? Egészen bizonyos azonban, hogy London máris készíti a kül-

ügyi hivatal laboratóriumában azt a megoldási csodaszert, amely nem az ellentétek kiélezését, hanem az angol üzleti szellemnek megfelelő békés rendezést eredményez. Ennek a lombiknak, amelyben ez a csodaszert készül, kétségtelen két nyílása lesz. De a nemzeti diktátor dilemmája egy kicsikét ma egész Európa dilemmája is ebben a beállításban és épp ezért indokolt az érdeklődés, amellyel a világ szeme az új spanyol kifejlés drámai mozanatait figyeli. (I.)

Az Északi pályaudvar egyik váróterméből ide iglenes kápolnát készítenek és a koporsót itt ravatalra helyezik vasárnap délelőttig. A ravatalt lelkészek őrzik. Vasárnap délelőtt alakul meg a halottasmenet, amely a patriarchatusi palotába indul, ahol

a koporsót két napig közszemlére teszik.

A menet élén a klerikus legmagasabb rangú papjai haladnak és utánuk következnek a fővárosi lelkészek, majd pedig az ország lelkészeinek küldöttségei, a szerzetes rendek főnöke és a zárdák főnöknői. A lelkészek után halad Öfelsége, a király képviselője, majd a koronatanácsosok, a kormány tagjai, a polgári és katonai hatóságok fejei és a Román Akadémia küldött sége következnek. Ami a temetést illeti, ha a patriarcha végrendeletének felnyitása után megállapítják, hogy másként nem intézkedett, akkor

utolsó kívánsága szerint, mint Románia első patriarcháját a patriarchatus székesegyházában helyezik örök nyugalomra

az általa megjelölt helyen, Dumitru Basarabov szent földj maradványai mellett készítenő kriptában. A patriarchatus mérnökei tegnap már meg is tették az első intézkedéseket a kriptá elkészítésére.

A Timpul jelentése szerint a patriarcha utódát a nemzeti egyház kongresszusának tagjaiból és a parlament görög keleti vallású tagjaiból összeállított bizottság választja meg. Egy másik feltevés szerint a legmagasabb egyházi állását nem töltik be mindaddig, amíg az új törvényhozó testület össze nem ül. Hét-főtől kezdve az ország minden templomában imádkoznak az elhunyt lelkiüdvéért.

Nicodim moldovai metropolita szerda délelőtt Bucurestibe érkezett és átvette a patriarchatus vezetését. A szentszínódnus tagjai a patriarcha temetése után nyomban összeülnek, hogy kijelöljék azt a magas egyházi méltóságú férfit, aki a bucarestii metropolia és az országos patriarchatus vezetője lesz az új választásig. Dr. Zigre kultuszminiszter és Nae Popescu államtitkár tegnap megkezdték dr. Miron Cristea patriarcha hagyatékának leltározását.

A patriarchatusról szóló törvény 4. szakasza értelmében az új patriarchát egy külön erre a célra összehívott választótestület választja, amely a nemzeti egyházi kongresszus és a törvényhozóházak ortodox tagjaiból tevődik össze. A választás mikéntiét a törvény értelmében külön végrehajtási utasítás szabályozza, ez azonban még nem készült el. Öfelsége II. Carol király szerdán aláírta azt a rendeletet, amellyel március 13-ára egybehívja a Szent Színódnus ülését.

A külföld részvéte

Külföldön mindenütt mély részvétet keltett Cristea Miron patriárka halálának híre. A németországi lapok nagy cikkeket szentelnek a halálesetnek egyházi, nemzeti, politikai és kulturális szempontból méltatják az elhunyt patriarcha miniszterelnök érdemeit.

Szófiában kedd reggel a királyi kancellári hivatal vezetője megjelent a román követségben és részvétének adott kifejezést. Boris király a gyászhir vétele után részvétáviratot küldött Öfelsége Carol királynak.

Varsóban a lengyel miniszterelnökségi államtitkár megjelent Franasovici Richard ro-

mán nagykövetnél, akinek Moscicki köztársasági elnök részvétét tolmácsolta. Moscicki elnök egyébként szintén részvétáviratot küldött Öfelsége Carol királynak.

Az olasz sajtó ugyancsak részletesen foglalkozik Cristea Miron patriarcha-miniszterelnök halálával és kiemeli, hogy az elhunyt az elmúlt évtizedekben milyen nagy szerepet játszott Románia történelmében. Tekintélyével erkölcsi súlyt kölcsönzött a jelenlegi kormánynak, amellyel nagy mértékben hozzájárult Románia ujászületésének munkájához.

Tizenkét diktátort kap a demokratikus Anglia

Érdekes intézkedések a szigetország védelmére

Londonból jelentik: Minden békébe vetett hite mellett Anglia tovább folytatja, — még pedig a legerősebb ütemben — katonai felkészülését. A fegyverkezést védelmi előkészületnek minősíti. Ebben senki sem kételkedhetik, mert Anglia talán az egyetlen állam, melynek sem miképpen sem fizetődne ki egy újabb háború. Így valószínű, hogy Anglia lesz az utolsó, aki a háborus bonvodalmakat elősegítené.

Anglia háborus intézkedései között kétségtelenül legfeltűnőbb az, amit Sir George Anderson a polgári védelem minisztere jelentett be. Ez nem kevesebb, minthogy a demokratikus Anglia tizenkét diktátort kap. Az angol szigetországot a legutóbbi rendelet értelmében tizenkét kerületre osztják föl, amelyből London egy kerületnek számít majd. Ezek a kerületek már most, békeidőben is megkapják a maguk diktátorait, — diktátori jog nélkül. Azonban e kerületi vezetőknek békeidőben is nagy hatáskörük lesz a közlekedési utvonalak kiépítése, az élelmiszerraktározás, valamint a légvédelmi és egyéb háborus készülődések megszabásánál.

A diktátori körzeteket már felállították, de az erre alkalmas személyeket még nem találták meg. Legalább is a hivatalos nyilatkozat így értelemben beszél.

Nagyon érdekes a miniszter bejelentésének az a része, hogy kiknek akarják ezeket a diktátori hivatalokat kiosztani. Angol felfogás szerint ezeknek az embereknek, akik háborúban korlátlan urai lesznek a polgári lakosságnak, — kitűnő képességű embereknek kell lenniük.

Ezenkívül nagy közéleti multtal és tapasztalattal kell rendelkezniük. Továbbá ismer-

niök kell a kijelölt kerület kereskedelmi, ipari, mezőgazdasági, valamint szociális viszonyait. Érténiük kell a szervezéshez és az átlagos polgárembernél jóval nagyobb tudománnyal kell rendelkezniük a hadi ismeretekben is.

Hatáskörükbe esik majd a lakóházak légvédelemre való előkészítése, iskolák és gyárak egészségügyi ellenőrzése. Ugyancsak ők lesznek felelősek azért, hogy a kerületben mindig egy évre való élelmiszer legyen raktáron.

Háború esetén ezek a diktátori hivatalok szoros összeköttetésben állnak majd a főhadiszállással és ezzel egyetértésben intézik kerületük védelmét. Légítámadás esetén, ha minden közlekedés megszűnik, egyedül ők parancsolnak kerületjükben.

Ebből a nagyhorderejű, az angol alkotmány szinte rést űrni látszó rendeletből is kitűnik, hogyha Anglia nem is számít a háborúra, de pesszimiztikusan itéli meg a hosszú béke lehetőségét.

Kiéleződnek a cseh-kárpátukrán ellentétek

Prága. Volosin, Beran miniszterelnöknél és Chvalkovszky külügyminiszternél tiltakozását fejezte ki afelett, hogy Prchala tábornokot kárpátukrán belügyminiszterre nevezték ki. Egvidejűleg az ukrán nemzeti egység pártja bizalmát nyilvánította Révay volt miniszter iránt és tiltakozott Beran miniszterelnöknél és a külügyminiszternél Révay elbocsátása miatt.

Csütörtök a kórházban

Irtá: F. de BAILLEHACHE

A kis vendéglő ürülni kezdett. A családias pincérlány asztaltól asztalhoz ment és számolt:

— Hat frank husz, fiacskám... Maga, Du-toire ur, mint mindig, négy frank hetvenet fizet... Ugyan, fiacskám, sok lesz az a borralaló, nesze husz sou vissza...

Maurice Laubier elgondolkozva itta izellen, cikóriaszagu feketéjét. Elhagyatottnak érezte magát és semmi örömet se érzett, ha arra gondolt, hogy nemsokára haza kellene mennie. Apjától ma reggel kapott levelet. Azt írta az öreg, hogy elég volt három évig a napot lopni a párisi Quartier Latinben, most már csak menjen haza és lépjen be apja kis gyárába.

— Mi ütött beléd? — kérdezte barátja, Marot.

— Hova merengsz?

— Mi? Tessék? — kérdezte Maurice felrezenve. — Apám irt ma reggel és hív, hogy menjek haza.

— Igaza van — felet Marot — ha az embernek van családja, örüljön neki és csak maradjon otthon. Én is így tennék, ha lenne családom.

A pincérlány Laubierhez ért:

— Hét frank nyolcvan, Laubier ur... Köszönöm... Még itt van! Hiszen csütörtök van, azt hittem már elment a kórházba.

— Igaz, te — mondta hirtelen Marot — hiszen csütörtök van. Megfeledezte róla? Hiszen ki kell menned a kórházba Marinette-et meglátogatni. Persze, már el is felejtetted... Ilyenek vagytok

mind... Persze, amíg egészséges volt, örültél neki, azután, hogy a kórházban van, két hét alatt elfelejtetted... Eriggy ki és látogasd meg...

Laubier felugrott és sietett el. Csakugyan, csütörtök volt és minden csütörtökön egy és három óra között meg lehetett látogatni a betegeket. Apja levele annyira felkavarta, hogy egészen meglepkezett Marinetteről. Hirtelen maga előtt látta a lányt, amint akkor Cramail nyitott autójából szállt ki. Összehuzta mellén vékonyka kabátját: Szép volt az ut, — mondta — csak kicsit fáztam. Másnapra tüdőgyulladással a kórházban feküdt. Most egyszerre úgy érezte, hogy csak azóta érzi magát ilyen rettenetesen elhagyatottnak, mióta Marinette a kórházban fektült. És a lány is ragaszkodott hozzá. Gyógyszerésztan hallgató volt és nem egyszer mondta: Maurice, ha meglesz a diplomám, ugye, beléphetek a maguk gyárába? — Persze, Marinette hiányzott és ezért volt olyan sivár és üres minden, az egész élete.

Az első virágüzletben kis csokor két virágot vásárolt és egyszerre felderült. Szaladt a földalatihoz és türelmetlenül topogott, amíg a vonat meg nem érkezett. Melegséget érzett a szíve körül, ha arra gondolt, hogy megint láthatja a sápadt kis arcot és megfogadta, hogy ezentul minden csütörtökön pont egy órakor jelentkezik a kórházban, míg csak Marinette meg nem gyógyul. Persze, ő hiányzott. S most már tudni is fogja, hogy rá kell gondolnia...

Pontosan tudta az utat. Marinette kórterme felé. Ajka körül mosoly játszott, mikor belépett a terembe. Meghökölve állt meg; Marinette ágya üres volt. Egy ápolónő ment arra. Remegő hangon,

megroggyanó térddel kérdezte:

— Kérem, kisasszony, a tizenkettes... Meggyógyult?

— Nem, nem gyógyult meg.

Maurice a falhoz támaszkodott. Szíve verése elállt. Marinette meghalt! Gépiesen a kis két virágot nézte, amelyeket még mindig kezében szorongatott. Éles fájdalom szoritotta össze szívét és érezte, hogyha nem uralkodik magán, eltepi szemét a könny. Csak most értette meg, milyen fontos volt neki a lány. Ha legalább meg tudta volna neki mondani... Egy fehérköpenyes asszony ment arra és megszólította:

— A kis diáklányt tetszik keresni? Nagyon szép idő van, úgyhogy a lábadozó betegeket levitjük a kertbe. Tessék lenézni, alighanem megtalálja.

Maurice biztosra vette, hogy ezt csak azért mondja, nehogy a többi beteget izgassa a halott látogatójának gyásza. De azért egy szikrányi reménység mégis kelt benne. Lerohant a lépcsőn az udvarba. A kert tele volt betegekkal és látogatókkal. Virágot, édességeket hoztak, nyüzsgött az egész kert az élettől.

Laubier izgatottan kutatta az arcokat. S akkor egyszerre egy nyugágyon meglátta Marinette sápadt arccskáját. Szíve hevesen megdobbant és úgy érezte, mintha a nap sütött volna ki hirtelen. Odarohant és mielőtt a csodálkozó lány észbekapott volna, megcsókolta mindkét kezét. Azután egy zsámolyt tolt mellé és így szólt:

— Ide hallgasson, Marinette... Levelet kaptam otthonról. Apa azt akarja, hogy hazamenjek. Velem jönne maga is? Mert... nézze... én nem tudok maga nélkül élni!

Nagyszabású előkészületek XII. Pius pápa koronázási ünnepélyére

Vatikánvárosból jelentik: A pápai udvartartásban már megtették az előkészületeket, hogy az új pápa, XII. Pius koronázása a legnagyobb pompával follyék le. A koronázási szertartást — amelyet a vatikáni rádió közvetít majd — a Szent Péter-téren több mint 100 ezer ember nézheti végig. A Szent Péter templomba 60 ezer belépőjegyet bocsátottak ki, 250 ezer jegyigénylőt kénytelenek voltak visszautasítani.

A pápai koronázási szertartás reggel 8,30-kor kezdődik és előreláthatóan déli 2 óráig tart majd. A koronázásra eddig a következő államok jelentették be részvételüket: Franciaország, Magyarország, Lengyelország, Írország, Egyesült-Államok.

London. A Buckingham-palotából keltezett közléssel hivatalosan jelentik: VI. György angol király Norfolk hercegét rendkívüli nagy követi rangra emelte, hogy őt XII. Pius pápa koronázási ünnepségein képviselhesse.

London. De Valera ir miniszterelnök ma délután Doweren át Rómába utazott, hogy XII. Pius pápa koronázásán résztvegyen. Miután attól tartottak, hogy a kormányelnök ellen az ir terroristák esetleg merényletet kísérelnek meg, De Valera érkezésekor a Victoria pályaudvart a Scotland Yard detektívjei szállták meg. A doweri kikötőig ugyancsak erős rendőri kíséret mellett utazott a miniszterelnök és kísérete.

szükség. Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek, de az ülésen jelenlevő Imrédy Béla személyes kérdésben szólalt fel.

— Megnyugodva távozom erről az ülésről — mondotta — hogy csak ezekkel az állítólagos mulasztásokkal vádolnak.

Majd beszédében elmondotta: köztudomású, hogy olyan körülmények és viszályok játszódtak közre, amelyekkel egyetlen kormány sem tudott volna megküzdeni. Ilven volt a külpolitikai helyzet állandó bizonytalansága, amely végigkísérte kilenc hónapos kormányzását. Kimutatta, hogy az ő kormányzása alatt a helyzet jobb volt, mint az előbbi évben. Végül Klein vádjait visszautasította.

Budapest. (Rador.) A Magyar Élet Pártja, amely a kormánypart és a Magyar Élet Mozgalom pártjából olvadt össze, alakuló ülésén Teleki Pál gróf miniszterelnököt választotta elnökévé és báró Vay Lászlót főtitkárrá. A vezetőségbe Darányi, Imrédyt, Bárczayt, Csilléryt, Rátz Jenőt, Martont és Ivádyt választották meg. A pártnak 120 képviselő tagja van a parlamentben.

Rendelet a gázálarok kötelező beszerzéséről Aradon

Az aradi munkásbiztosító pénztár igazgatósága közli, hogy a 267—1938-as számú rendelet törvény értelmében valamennyi kereskedelmi és ipari vállalat, akár részvénytársaság, vagy egyéni cég, köteles 1939 április 30-ig valamennyi tulajdonosa és alkalmazottja részére gázmaszkot beszerezni, vagy megrendelni.

A gázálarok beszerzése egyformán vonatkozik azokra a főnökökre és alkalmazottakra, akik a katonai szolgálatra kötelesek, vagy már a mozgósítási korosztályt meghaladó korosztályhoz tartoznak. Valamennyi vállalat a fenti határidőig rendelkezni kell a társadalombiztosító központi irodájához, vagy illetékes fiókjához, hogy megjelölje a gázálarok beszerzésének módját és az ellenértékét.

Az aradi betegsegélyező pénztár körzetéhez tartozó vállalatok az itteni intézetben keresztül kell eljuttassák rendeléseiket a gázálarok ellenértékével együtt a központi társadalombiztosító intézetnek.

egyben három példányban készített kimutatást kell benyújtani, amelyben mindazokat az alkalmazottakat fel kell tüntetni, akiknek részére a gázálarokot megrendelték. A gázálarok árát a magánvállalatok részére hatszáz lejben állapították meg. A gázálarok ellenértékét a vállalat kell előlegezze és minimálisan hat havi részletben vonhatja le alkalmazottaitól, akik a gázálarok árának kijutása után válnak annak birtokosává. A fizetésnélküli inasok részére a vállalat köteles a gázálarokot vásárolni. Mindazokat a vállalatokat, amelyek a fentebb jelzett határideig nem rendeltek meg a gázálarokot, kihágás címén 2000—200.000 lejig terjedő pénzbírsággal sújtják.

Juniusban kezdődik a főiskolások társadalmi szolgálata

Bucurestiből jelentik: Mint hogy a Társadalmi Szolgálat kötelező voltáról szóló törvény szerint a főiskolai hallgatókra nézve a kötelezettség 1939. augusztus 1-én kezdődik és ez hátrányos azokra, akik korábban vizsgáltak, elrendelték, hogy a kötelezettség már június hónappal kezdődjék.

URANIA premierzozgó TEL: 12-32

A nagyközönség kívánságára a második hétre is meghosszabbítottuk

A nagy keringő-1

ho. y újból és újból láthatóak!
3-kor mérsékelt árakra. 5, 7.15, 9.30

Calinescu miniszterelnök letette az esküt

Bucurestiből jelentik: Az udvarmesteri hivatal közleménye szerint március 7-én déli 11 órakor Armand Calinescu miniszterelnök, belügyminiszter és ideiglenes nemzetvédelmi miniszter letette az esküt Őfelsége II. Carol király kezébe.

„A politikai izgalnak megrövidítették Hitler életét“

Wiedemann kapitány érdekes nyilatkozata az amerikai sajtó munkatársai előtt

Sanfranciscoból jelentik: A Reuter ügynökség tudósítója jelenti, hogy Wiedemann kapitány, német főkonzul megérkezett. Wiedemann a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a Führer utódját már kijelölték és az utódlás

kérdése teljesen rendezve van, de ő természetesen nevet nem említhet. Hitler kancellár egy alkalommal kijelentette előtte, hogy az a súlyos feladat, ami reá hárult, megrövidítette életét.

Amerika fegyverkezése hozzájárul a háboru veszélyének elhárításához

Newyorkból jelentik: A Newyork Herald Tribune Stimson volt hadügyminiszter ismeretes nyilatkozatával foglalkozik, amelyben javasolta, hogy az Egyesült-Államok haditengerészete együttműködjék Franciaországgal és Nagybritániával, ha a totális államok támadást indítanak. A lap annak a véleményének ad kifejezést, hogy ez a fellépés az európai országokban azt a tudatot fogja kelteni, hogy az

Egyesült-Államok teljes támogatásban részesítik a demokratikus államokat a varancsuralmi országokkal szemben. Ez teljesen reális politika és bizonyosságul szolgál, hogy támadás esetén a katonai együttműködés ilyen módon fölényt jelent a demokraták számára. A lap végül elégtétellel állapítja meg, hogy Amerika fegyverkezési programja hozzájárul majd a háboru veszélyének elhárításához.

A spanyol köztársaságiak oldalán harcoló magyar állampolgárok vád alá helyezését indítványozták a budapesti képviselőházban

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház csütörtöki ülésén mindjárt az ülés megnyitása után Hubay Kálmán napirend előtt felszólalt és bejelentette a nyilaskeresztes párt megalakulását. A gazdátlanra vált nemzeti szocialisták megszervezése — mondotta — szükséges, mert másként ezek az elemek destruktív elemekké válhatnak. A rendőri ellenőrzéstől nem fél, mert alkotmányos alapon kívánja megszervezni a nemzeti szocialista államot.

Ezután a zsidó törvényjavaslat feletti vitát folytatták és ennek során felszólalt Festetics Domonkos gróf, aki tiltakozott az ellen, hogy a magyar főrangú osztály a liberális felfogást vallja ebben a kérdésben.

A magyar főurak nem vállalnak szolidaritást — mondotta — a pesti gettó feljogásával.

Beszédét a szocialdemokrata képviselők állandó közbeszólásokkal kísérik és erre Festetics feljűk kiáltja:

— Maguk hallgassanak. Maguk ellopták a kisemberek pénzét!

Erre Esztergályos János indulatosan kikejve ezekkel válaszolt:

— Hazudik. Maga alias csirkefogó.

Az elnök szigorúan rendreutasította mindkettőjüket.

Délben fél 12 órakor áttértek az interpellációk előterjesztésére és ezek között Pálffy Daun József

kérdést intézett a miniszterelnökhöz a Franciaországba átmenekült spanyol köztársaságiak ügyében, akiknek soraihan több magyar származású egyén van.

Elmondotta, hogy Franco felszámolta a köztársasági és kommunista mozgalmakat. A menekültek között sok magyar van, azt kívánja, hogy kériék ki ezeket és adjanak ki ellenük vádiratot. Ajánlja, hogy a névsort hozzák nyilvánosságra.

Utána Klein Antal független kisgazdapárti képviselő a miniszterelnökhöz intézett interpellációt, amelyben

azt állította, hogy Imrédy kormányzása káros következményekkel járt és emiatt a gazdasági élet terén nagy visszaesés mutatkozik.

Állításainak igazolására statisztikai adatokat sorol fel és végül megállapítja, hogy orvoslásra van

Köhögés? Nátha? Grippa?

Igyék néhány pohár

Málnási Mária-gyógyvizet

tejjel,
vagy teával
melegítve

Azonnali gyógyhatása páratlan.

Főlerakat: JONASIU S. A.

Arad, Str. Eminescu 16.

TELEFON: 16-86.

Világhírű spanyol festők alkotásainak odisszeája a külföldön

Három országon utaznak át a madridi Prado muzeum műremekei

Párisból jelentik: Február 6-án, a kora hajnali órákban a perpignani francia határállomásra érkezett egy különös autókavasz. Legalább kétszáz kocsi, súlyos faládákkal megrakva, minden autó soffitje mellett állig felfegyverzett spanyol őr. A hideg, koratavaszi reggelen alig ácsorgott valaki a pályaudvaron. Néhány fázós újságíró, néhány hivatalos személyiség, — ez volt a teherautók utasainak minden fogadtatása. A pályaudvar közelébe jutni szinte lehetetlen volt, méteres körzetben minden utat lezártak, katonák korondja, rendőrök tömege őrizte a magas vendégeket és az utasok minden passzus és vizum nélkül szálltak át a teherkocsikról különvonatukra, amely Genfben, a népszövetségi palotába vitte őket.

Az előkelő utasok a madridi Prado-muzeum műremekei. A spanyol kultúra és egyúttal az emberiség legnagyobb kincsei, egy már-már vesszendőbe menő nagy művészet utolsó képviselői: Velasquez, El Greco, Goya és Murillo.

Budósó testmények

A Prado és az Escorial kincsei nem most kerülnek helyet először. Amikor harmadfél évvel ezelőtt a polgárháború kitört, a köztársasági kormány levitette ezeket a műkincseket a Prado betonpincébe, de ott sem volt sokáig nyugtunk, biztonságban ott sem voltak. Azóta minden pár hónapban máshol rejtették el ezeket a felbecsülhetetlen értékeket képviselő remekeket. Először a Spanyol Nemzeti Bank trezójába vonultak, majd amikor itt sem voltak kellő biztonságban, a kormányval együtt Valenciába költöztek. Néhány különösen magymeretű vásznat, vagy fára, festett táblát nem tudtak elszállítani: ezek a Prado pusztá falain maradtak, a régi, pompás termekben, egyedül. Volt olyan kép is, amely méreteinél fogva gyors szállításra nem volt alkalmas. Így került egy Madrid közelében levő magánkastélyba Rubens egyik legszébb műve: „A szerelem kertje”, amíg végre meg nem jött a hír, hogy a francia kormány megegyezett mindkét spanyol kormánnyal a műkincsek Genfben vitelére vonatkozólag és hogy a „Szerelmek kertjét” is teherautóra kell rakni, mert a Madrid melletti villa sincs már biztonságban. Szemtanuk állítása szerint különös csoda őrizte meg a kastélyt, míg a Rubens-remek ott menedéket talált. És abban a szempillantásban ütött bele a bomba, amikor a „Szerelmek kertjének” óriási teherkocsija elhagyta a villa parkját...

A civilizáció spanyol fejezetének megmentése azonban nem történt olyan egyszerűen, mint azt az újságolvasó békésebb országokban hinné. Már januárban megalakult Párisban az a bizottság, amely elhatározta, hogy kiszabadítja ezeket a felbecsülhetetlen művészi és emberi értékeket a pusztulásból. A bizottság levelezett, kormányoknál, hadakozó, elvadult katonáktól kért, kilincsel, utazott, könyörgött, alkudozott, — bombázott városokba utazott, engedélyeket csikart ki ellenségtől és jobbarattól egyaránt.

Gyuta és autoreflektor fényénél aláírt szerződés

Február 3-án éjszaka érkeztek a spanyol Figueras városába a képek megmentésére vonatkozó szerződést megkötő felek: Alvarez del Vayo spanyol külügyminiszter és M. Jaujard, a párisi bizottság megbízottja. Velük egyszerre ért Figuerasba az a végtelen gépkocsisor, amelyet a perpignani pályaudvarra láttunk megérkezni. Jaujard zsebében ekkor már ott volt Azana elnök engedélye és Franco tábornok írásbeli ígérete, amely szerint ezt a különlegesen megjeleölt autósort az ország-uton nem fogják bombázni... Az ígéret azonban csak a műkincsekre vonatkozott, — a megmentőkre nem. És mialatt a két szerződő fél egy külvárosi fogadó szobájában készült aláírni a fontos okmányt, rég megszokott zápor kezdett a levegőből a városra ömlöni... Éles füttyök, csattanások, közeli és távoli srappellrobbanások. A külügyminiszter udvariasan meghajolt M. Jaujard igazgató ur előtt és így szólt: „Talán inkább a szabadba mennék, Sennor, itt, tető alatt, kissé veszélyes most okmányokat olvasni...”

És a két komoly férfi a szó szoros értelmében vaksötét éjszakába lépett ki Figueras határában, amelyet ekkor már csak a fegyvertől házak és páták fénye világított meg. M. Jaujard autója ott állt a közelben. Mivel Figuerasban ekkor már egyetlen villanyhuzal sem volt épség-

ben, azt javasolta Jaujard, hogy ennek a reflektorfényénél olvassa el Del Vayo az okmányt és itt lássák el mindketten nevükkel. A külügyminiszter az autó hűtőjére terítette az okmányt és egy lobogó gyufa fényénél megtörtént az aláírás... Velasquez, Murillo és Goya megmenekültek.

A két „Maya”, a „Rózsaszinruhás Infánsnő” és a „Szép Balthazar” utazása

Bizonyos, hogy soha még gőzmozdony nagyobb, pénzben kifejezhető magasabb értékeket nem szállított, mint ez a különös Pullmann-kocsisor, amelyet spanyol, francia és svájci földön minden száz méteren felállított fegyveres katonák őriztek, 30 óra hosszat tartó utazáson át Genfben. A francia bizottság a Népszövetség szakértőivel egyetértve elsősorban azokat a képeket válogatta össze az óriás Prado kincsei közül, amelyek leginkább képviselték az illető művész legjobb periodusában. Így került a menekülő vonatra 115 Goya kép, 43 Greco, 45 Velasquez, 36 Tizian, 25 Rubens, nagy csomó Rembrandt, 18 Tintoretto és 128 láda a világ legszebb és legértékesebb gobelinjeiből, azokból a szőnyegek-ből, amelyeket Goyával rajzoltatott az Escorial számára III. Károly.

Mindamellet a spanyol iskola csodálatos szobraiból is igyekeztek elvinni, amit lehetett és Spanyolország nagy katedrálisából kimenteni a bombázáportól fenyegetett Madonnákat és szárnyasoltárokat. Így került elsősorban a kincsvonatra a két világhírű Goya-kép: a ruhátlan és ruhás

Az ötvenéves Eiffel-torony

rádióüzenetet küld a newyorki Szabadság-szobornak

Páris. Most volt ötven éve, hogy a párisi vilákiállítás örök emlékezetéül elkészült a világ legmagasabb tornya: az Eiffel. A félszázados jubileumot Páris nagy fényvel ülte meg, külön bizottság állította össze az ünnepségek sorozatát, amelyeket majd nyáron, az ugynevezett párisi „nagyszébenben”, június 23-tól július 6-ig tartanak meg.

A jubileumot a torony rádióleadójából a newyorki Szabadság-szobor rádióállomáshoz küldendő üzenet vezeti be.

Páris üdvözli a newyorki vilákiállítást, Eiffel üzen a Libertének és az válaszol. Ugyan ezen a napon az Eiffel-torony első emeletén levő helyiségekben nagyszabású gála-bál lesz, ahol a közönség ötven évvel ezelőtti ruhákban köteles megjelenni.

A következő napokon: június 24-én és két héten keresztül minden nap nagy népünnepségeket tartanak a torony lába körül s erre a célra multszázadvégi stílusban barakokat építenek. Egyébként

az öregedő Eiffel jubileumára kicsinosították és esténként fényárral világítják meg.

Érdekes része lesz az ünnepségeknek az a nagyszabású kiállítás, amely bemutatja a torony építésére és történetére vonatkozó egész anyagot. Itt lehet majd megtekinteni a terveket, amelyeket a vilákiállítás tornyára küldtek be, de nem fogadták el őket.

A bizottság pályázatot hirdetett a tornyot dicsőítő himnusz megírására, a francia posta pedig külön bélyegeket kibocsátásával ad sulyt a jubileumnak.

Az első, hatvan méter magasságban levő emeleten a tornyot körülvevő széles balkonon négy nagy vendéglő várja a turistákat. A második emeleten (százhusz méter) tudományos célokat szolgáló helyiségek vannak, a harmadik (kétszázhatvanhat méter) emeleten üvegkupolával fedett sétatér, de

itt lakik Páris meteorológusa is.

Öt évi gyötrelmes fájdalomtól szabaduliam meg...

írja alanti levelében egy beteg. „En máskülönb a legjobban vagyok, gyomorfájdalmaim teljesen megszűntek, amit csak az Önök által adott GASTRO-D. gyógyszernek köszönhetek, amely gyógyszert a legmelegebben ajánlom minden gyomorbetegnek, mert megmentett öt évi gyötrelmes fájdalomtól. Belegyezésemet adom, hogy ezen nyilatkozatomat hírlapilag is közöljék, mert szeretnék jót tenni hasonló betegségben szenvedőkkel. Teljes tisztelettel: Bogdán István, Cluj Str. Sirdas 7-a.”

GASTRO D. kapható gyógyszertárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lel utánvét mellett CSÁSZÁR E. gyógyszertárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Maya, „IV. Károly családképe”, „A háboru horzalmái” és Velasquez szomorú, gyengédmosolyú infánsnői, a „Rózsaszinruhás Mária Tereza”, „Donna Margarita de Austria”, „Donna Isabel de Borbon”, „Carlos Baltazar” infáns, a „Szép meléknevű”, a világ legragyogóbb gyermekképe és a sápadt, az Escorial hűvösségétől dermedtmosolyu magyar királyné, Nagy Lajos felesége: Mária, Velasquez csodálatos harmóniája, déli ragyogása és napfénye ott árad ma a genfi palotában nagy kortárs és ellenfele, Theotocopulos, a krétai Görög szigorú és lángoló aszkétái mellett. Ott hullámszik a tömeg a „Feltámadt Üdvözítő” lábánál. A „Breda átadása” óriási Velasquez-vásznán az olasz renaissance napja lángol és a spanyol formaérzék üli diadalát a hódító udvarias kézmozdulatában. Itt van Murillo legbájosabb angyalaival, itt van „Szent Ildefonso” és a „Báránykás Madonná”, néhány uccagyerek-kép és sok-sok szent, egyik gvermeteggebb, áhítatosabb és tökéletesebb, mint a másik. És végül a híres spanyol Goya-asszonyok elmosott színlapokkal, ragyogó örökkel, „Madia Luisa” fekete pejlóvon, a „Szép könyvárusnő” és a két Maya ragyogó varázsa.

M. K.

Erős viharban a torony ingadozni kezd és néha 15 centiméteres kilengései is vannak.

A torony építője: Eiffel Sándor Gusztáv Magyarországon is jólismert építész, 1832-ben Dijonban született. Hidépitő mérnöknek készült, majd később nagy vas- és gépgyára alapított. Nevét először az 1878-iki párisi kiállítás pavillonjainak építésével kapcsolatban emlegették, majd a nizzai csillagvizsgálótorony különleges építésével tette ismertté magát.

CORSO-MOZGO

Ma premier!

Az örök titok

Az „Abbé” világhírű színmű filmváltozata

Rendezte: FARKAS ZOLTÁN és GYÖRGY ISTVÁN.

Zene: LISZT és BERLIOZ.

Vezényel: KOUDELA GÉZA.

Főszereplők:

Az abbé . . . Harsányi Rezső
A gyilkos . . . Gárdonyi Lajos
Catherina . . . Fedák Sári
Püspök Lohotai Árpád
Mme Blanchard Vágóné Margit
Jolly Sulyok Mária

Nincs ma film, amely így mutatná, mire képes az igazi ember ha hinni tud!

Előadások: 3, 5, 7, 9.

Távolkeleten a helyzet változatlan

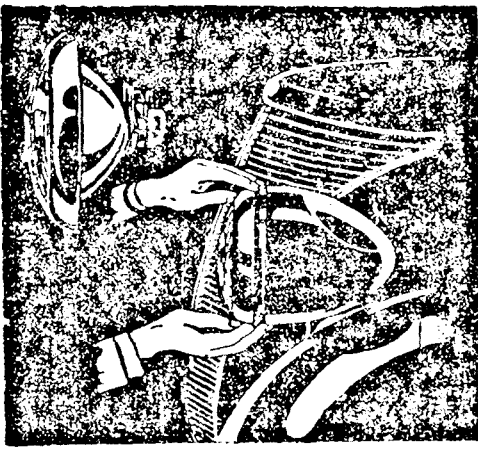
Tientsinből jelentik: A japánok — mint ismeretes — az engedményezett területek körül drótsövényt húztak, amelybe villanyáramot vezettek. Ez az intézkedés nyugtalanságot keltett az ottélő franciák és angolok körében, mert ilyenformán

a japánok az engedményezett területet valóságos koncentrációs táborokká alakították át, tekintve, hogy a kijáratokat fegyveres japán őrök és kínai rendőrök őrzik.

Az angol és francia konzulok az intézkedéssel kapcsolatban felvilágosítást kértek, de nem kaptak a japán hatóságoktól.

Tokióból jelentik: A Domei távirati iroda jelentése szerint a kamarában a költségvetési vita során Kawashima, a seiyukai-párt vezére kérte, hogy a kommunistaellenes egyezményt védekező és támadó egyezményre alakítsák át. Itagaki hadügyminiszter válaszában kifejtette, hogy az egyezmény konszolidálása Arita külügyminiszter által megadott irányelvek szerint fog megtörténni. (R.)

NAGYOBB VILÁGOSSÁG

BOSCH fényező tükrökkel kevés pénzért: utolérhetetlen teljesítmény!

Az eredeti amerikai tükrök Eshelyettesítése BOSCH fényező tükrökkel — amely munkát pár perc alatt, csekély költséggel végrehozható — jelentékenyen emeli fényezőjének világító erejét. Ez az átszerelés nagy mértékben lecsökkenti az éjszakai utazás veszélyeit. A BOSCH fénytűkrő erős de nem vakító fényt ad. Kérje az Ön kocsija számára megfelelő tükröt.

LEONIDA & Co. és fiókjai-nál és az ország összes szaküzleteiben.

A felekezeti elemi iskolák támogatása és számbeli növelése oldhatja meg a kisebbségi oktatás kérdéseit

Arad és megyei beszámoló az oktatásügy helyzetéről és dr. Dragomir Silviu kisebbségi miniszter ismeretes levelének várható következményeiről

A kormány dr. Silviu Dragomir kisebbségi miniszter közbenjárására a közelmúltban rendeletet adott ki, amellyel egy régi, fájdalmas sebre — iskolai ügyeinkre — igyekeznek orvosságot találni. A rendelet intézkedése értelmében mindazonokon a vidékeken, amelyeknek helységeiben a magyarság nagyobb számban él, magyarnyelvű tagozatokat is létesítsenek az állami elemi iskolákban, vagy ahol szükség mutatkozik rá, ott külön magyar oktatási nyelven működő állami elemi iskola létesítendő. Erről az intézkedésről dr. Silviu Dragomir kisebbségi miniszter levelében értesítette gr. Bánffy Miklóst. A nagyfontosságú levelével szövegét legutóbbi számunkban teljes egészében közöltük, így nemcsak az iskolai ügyekkel illetékesek, hanem a magyar nemzeti népkisebbségi tömegek is mérlegelhetik: mit kaptunk...?

Törvénybe iktatott régi jog érvényesítése

A helyzet különben az, hogy az elemi iskolai oktatásról szóló törvény 7-ik szakasza értelmében a jelentékeny magyar lakossággal rendelkező helységeken, ahol a tanköteles gyerekek elérik a szükséges létszámot, az állam köteles magyar iskolákat, vagy tagozatokat létesíteni. E törvény-

be iktatott jog teljes érvényesítését igéri tehát meg a kormány dr. Silviu Dragomir kisebbségi miniszter közvetítésével, amelynek során kénytelenül adódik a kérdés: milyen volt a helyzet az elmúlt évben? E kérdésre a kisebbségi magyar iskolafenntartók egyhangú megállapításai alapján adhatjuk meg a választ:

— Sajnos, az ilyen iskolákban a magyar nyelvet csupán olyan mértékben tanították, hogy a növendék anyanyelven történt magyarázat után könnyebben megtanulhassa az állam nyelvét.

Csak az I-ső osztályban hangzott el magyar szó és különösen az V., VI., VII. elemi iskolai osztályokban csakis román nyelven oktatták az állami elemi iskolák magyar tagozatának növendékeit.

Kétségtelen, hogy elsőrendű kötelessége az itt élő kisebbségi népeknek, hogy megismerjék jól az állam hivatalos nyelvét, azonban megállapítható, hogy nemcsak a román nyelvet, történelmet, földrajzt és alkotmánytant tanították az állam nyelvén — amelyek a törvény értelmében csakis románul adhatók elő. — hanem a többi tantárgyakat is románul oktatták.

A kisebbségi tanítóhiány okai

— Sokszor hangsúlyozták, hogy nem elégséges a magyar tanerő, — nincs elegendő számú magyar nemzetiségű tanító. Számtalanszor megtörtént, hogy az újonnan képzett tanító az állami iskola katedráját elhagyta, mert eljárt a felmerült nehézségek leküzdésében.

Az állami elemi iskolai tagozatok igazgató-sága szinte kivétel nélkül román nemzetiségű, bár elvárható, hogy egy magyar nyelvű iskola élére magyar igazgatót nevezzenek ki.

— A javakorbéli tanerőket pedig sokszor nyugdíjazták és az utánpótlás a körülmények folytán lehetetlennek látszott, miután a tanítóképzőkben a körülmények folytán csak kevés számban jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a legújabb nemzedék nevelését tűzték ki életcéljuknak.

— A magyar tanerőhiány, sajnálatos, de való. Csak itt, Aradon és a megyében, mintegy 70 tanítóra volna szükség az állami és 30 a felekezeti iskolában. Az aradi és a megyei római katolikus iskolákban összesen 32 tanító, a református tanintézményekben 28 működik és az evangélikusoknál, számarányukhoz mérten sokkal csekélyebb számú tanító oktatja a magyar nemzetiségű gyerekeket. Ezzel szemben az állami iskolák mellett létesített magyar elemi iskolákban alig két-három tanító kapott kulturális munkalehetőséget.

A kisebbségi elemi iskolákra vonatkozó új miniszteri határozat azt a reményt keltheti fel, hogy a régi sérelmeket orvosolják és a kisebbségek számarányához mérten új iskolákat, illetve tagozatokat is létesítenek. Az örömteljes reménykedés mellett azonban még ott lapul néhány árnyék: „Mindaddig, amíg az iskolák céljaira szük-

séges tanítókat külön állami tanintézményekben kiképezik, a meglévő tanítói kar fogja a tanítást ellátni a különbözőzeti vizsga letétele után.” írja dr. Silviu Dragomir kisebbségi miniszter gr. Bánffy Miklóshoz intézett levelében. A tények feltárása alapján a magyar szülők óhaja:

a magyar gyereket magyar nemzetiségű tanító oktassa.

természetesen mindig a törvények tiszteletben tartásával.

A másik mondat, amelyen megakad az olvasó szeme, amidőn tanulmányozza a rendeletet: „A gyermek faji eredetének megállapítása...” — A kisebbségi statutum 5-ik szakaszára való hivatkozással hangsúlyozhatjuk, hogy a faji hovatartozás egyedül a szülők állapítják meg.

A teljes megoldás lehetősége

Most, amidőn a magyar nemzeti népkisebbség a Nemzeti Ujjászülletés Frontja által végzett munka támogatásával tanubizonyosságot tett, hogy öntudatos, lelkes, ismeretes polgárai az államnak, joggal elvárhatja, hogy nemcsak az elemi, hanem a középiskolai összes iskolasérelemre előírják a gyogyírt.

Ne csak állami elemi iskolai tagozatok létesítésére adjanak engedélyt, hanem újabb felekezeti iskolák megszületését se horgassa a gyanakvás, vagy aggodalom.

A magyarság óhaja: olyan helységeken is engedjék meg a felekezeti iskolák létesítését, ahol edig sem állami, sem felekezeti iskolafenntartók nem létesítettek elemi iskolát. Ezenkívül adjanak olyan támogatást a felekezeti iskoláknak, amely biztosítja a zavartalan működést a kultura és társadalom érdekében..

Nedeczky Ferenc.

„Jugoszlávia megadja a kisebbségeknek a szabad nyelvhasználat jogát“

—mondotta a szkupstinában Csirics jugoszláv miniszter

Belgrádból jelentik: A jugoszláv képviselőházban a költségvetési vitában Csirics miniszter beszédet mondott s abban megemlékezett a nemzeti kisebbségekről is.

— Jugoszláviában — mondotta — élnek nemzeti kisebbségek is. Semmi esetre sem akarjuk megsemmisíteni erőszakkal azokat az ideálokat, amelyekért annyi áldozatot hoztunk és ezért Jugoszlávia nem nyomja el a kisebbségeket és megadja nekik a szabad nyelvhasználat jogát. Jugoszlávia közös hazája akar lenni a területén élő embereknek.

Kanadában úgy látják, hogy kiderült a nemzetközi politikai láthatár

Londonból jelentik: Mackensie King, Kanada miniszterelnöke az ottavai képviselőházban kijelentette, hogy a nemzetközi helyzet az elmúlt néhány nap alatt megváltozott, de elárulhatja, hogy hat héttel ezelőtt komoly híreket kapott Európából, hogy magához kérte Maniont, a konzervatív-párt vezérét és bizalmasan olyan ügyeket közölt vele amelyeket nem lehetett volna a parlament elé terjeszteni. Azóta újabb táviratokat kapott, amelyek miatt eleinte a legsúlyosabb aggodalmakkal kellett a nemzetközi eseményeket szemlélni, de örömmel jelentheti, hogy a láthatár felderült. Egyidőben kétséges volt az is, hogy miként fog végződni a spanyol polgárháború, most azonban az összes európai külügyi hivatalok nagy megkönnyebbülést éreznek.

A izraelita vallásu magyarországi utasok vizumának ügye

Kolozsvárról telefonálja az Aradi Közlöny fűdosítója: Ismeretes, hogy a magyar kormány értesítette a bucarestii követséget, vala mint a kolozsvári konzulátust, hogy az izraelita vallásu román állampolgárok utleveleit ne láttamozzák. Ezzel kapcsolatban a kolozsvári magyar konzulátus a következő hivatalos nyilatkozatot adta ki:

— „Azon rendelkezés, hogy izraelita vallásu román állampolgár utlevelei a romániai magyar külképviseleti hatóságok által nem látamozthatók és hogy az ilyenek átutazási, vagy beutazási láttamozása csak a magyar királyi belügyminiszterium előzetes engedélye alapján adható, folyamánva annak az eljárásnak, amelyet az izraelita vallásu magyar állampolgárokkal szemben a budapesti román királyi követség folytat. Az izraelita vallásu magyar állampolgárok utleveleit ugyanis a budapesti román követség már hosszabb idele nem láttamozza.”

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre 420 „ || Egy hónapra 70 „

Mehalt Szmolen Tóni

Besztercebányán 84 éves korában szívizékhűdésben meghalt Szmolen Tóni, Ferenc József egykori lakója.

Szmolen Tóni nyugalombavonulása óta szülővárosában, Besztercebányán élt. A daliástermetű egykori lakójáról színdarab is készült. A múlt században dívatos, félmagas cilindert viselt, melyen állandóan fekete gyászszallagot hordott. A tragikus körülmények között elhunyt Erzsébet királynét, Ferenc József feleségét gyászolta de ugyanígy meggyászolta az aralkodóház valamennyi elhunyt tagját, az 1914-ben meggyilkolt Ferenc Ferdinánd kivételével. Rendkívül érdekes, hogy Schráff Katalin halála után is „udvari evászt” tartott.

Szmolen Tóni haláláig a hűség mintaképe volt. Uralkodójáról, Ferenc Józsefről soha nem beszélt. Hiába oszonták a legkisebb intimitásokért is, csak a fejlet ráta, hogy nem lehet, eskü kötelezi a hallgatásra. A császár és király volt hadszédel, magasrangú udvari hivatalnokok egymásután megírták visszaemlékezéseiket, csak Szmolen Tóni hallgatott, pedig Ferenc Józsefről, az emberről talán ő beszélhetett volna a legjobban. Szmolen Tóni 1878-ban került az udvarhoz és csakhamar Ferenc József lakója lett. A kilencvenes, majd az utána következő években, mikor az ellenzéki obstruktív körökben több támadás érte Ferenc Józsefet, amiért oly keveset tartózkodik Magyarországon, tulajdonképpen Szmolen Tóni volt a célábra. Róla írtak gyűlösen a „Borszem Jankó”-ban, de azért Ferenc József is érthetett belőle.

— IDŐJÓSLAT. Felhősödés és a hőmérséklet csökkenése várható.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 11.66 ésegyenyed, London 20.63 és fél, Newyork 439 és hétnyolcad, Brüsszel 74.06, Milánó 23.15, Amszterdam 233.62, Berlin 176.62, Szófia 540, Prága 15.05, Varsó 83.

— Beck lengyel külügyminiszter április első napján utazik Londonba, Varsóból jelentik: Jól értesült körök úgy tudják, hogy Beck lengyel külügyminiszter április 1-én, vagy 2-án utazik Londonba.

— HIVATALOS INTÉZKEDÉS A PÁTRIÁRKAMINISZTERELNÖK ELHUNYTA ALKALMÁBÓL ELRENDELT GYÁSZRÓL. Szerdán közölte az aradi rendőrség, hogy a miniszteriumtól érkezett újabb rendelet szerint szerdán a mozik előadását tarthatják és a külvárosokban sem volt kötelező zeneifilalom. Az újabb rendelkezés közli, hogy a pátriárka temetése napján azonban teljes zeneifilalom lesz és ez alkalommal mozi és színelőadás sem tartható.

— Balan metropolita akciója a görög katolikus és keleti egyházak egybeolvadására. Bucurestiből jelentik: A Curenul értesülése szerint a gyulafehérvári nagygyűlés után, amikor a két nemzeti egyház egyült fin nepele meg az új alkotmány kihirdetésének első évfordulóját, Balan erdélyi metropolita érkekezletre hívta össze a központi konzisztórium tagjait és valamennyi lelkészt. Ebből az alkalomból a metropolita felhívta a görög keleti lelkészi kart, hogy lépjenek érintkezésbe az intellektuális és földműves vezetőkkel és igyekezzenek meggyőzni őket a két nemzeti egyház egységesítésének szükségességéről. Balan metropolita hangsúlyozta, hogy ez csak úgy lehetséges, ha a két évszázaddal ezelőtt elszakadtak visszatérnek az anyaezgyházhoz.

— Aradváros részvétávirata. Aradváros polgármesteri hivatala a következő részvétáviratot küldte Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök halála alkalmából Bucurestibe a miniszterelnök címére: „Aradváros lakossága mélyen megrendülve Öszentesége Miron, Románia pátriárkájának és miniszterelnökének váratlan halálától, rajtam keresztül kéri Önt, fogadja legőszintebb részvétnyilatkozatát. Az Ursten adja meg számára a megérdemelt pihenést és legyen emléke áldott. Vlad Alexandru tábornok, polgármester”.

— Az új erdélyi művészeti vezérfelügyelő. Megírtuk, hogy Isac Emil kolozsvári művészeti felügyelő egyévi betegszabadságra ment. Mint jelentik, a felügyelő nem is foglalja el többé hivatalát, hanem helyét Marcus Steian nagyváradi ügyvéd tölti majd be, akit Zigre Nicolae dr. kultuszminiszter nevezett ki. Az egykori rendőrprefektusból ügyvéddé lett Marcus Steian kiváló zenei kulturával rendelkezik, egy ízben volt művészeti felügyelő és szízigazgató is.

— Romániába látogat a francia kereskedelmi miniszter. Bucurestiből jelentik: Gentin francia kereskedelmi miniszter bejelentette, hogy a közeljövőben Romániába látogat. A francia miniszter minden valószínűség szerint Newyorkból visszajövet — ahol a világiállításon a francia paviloni avatja fel — jön Bucurestibe és pedig előreláthatólag Junius hónapban.

— Április 15-én választ ut elnököt Franciaország. Párisból jelentik: Hivatalos helyen megerősítik azt a hírt, hogy a nemzetgyűlést valószínűleg április 5-ére hívják egybe, hogy megválasszák Franciaország új köztársasági elnökét. (R.)

— NÉMETALFÖLD VÉDEKEZIK. Berlinből jelentik: A „Deutsche Allgemeine Zeitung” jelentése szerint a holland kormány elhatározta, hogy a határon 750 kisebb erődítményt épít és ezzel akarja a védtelen Hollandiát biztosítani az esetleges támadások ellen.

— Sikeres nyelvvizsgát tettek a bihari vármegyei kisebbségi tisztviselőik. Nagyváradról jelentik: Kedden délelőtt Biharvármegye községinél alkalmazott huszonhét kisebbségi tisztviselő állott ismételt nyelvvizsga előtt a vármegyevezérnél. A vizsgázók között Nagyváradról kettő, Nagyszalontáról hét tisztviselő volt, míg a többiek segédjegyzők és más kisebbségi tisztviselők voltak. A vizgabizottság elnöke Georgescu prefektus volt, míg mellette Avram Nicolae, vármegyei vezértitkár és Cosma Augustin tanár voltak a bizottság tagjai. A vizsgázók valamennyien bizonyosságát adták nyelvtudásuknak és szorgalmuknak, úgyhogy a vizsga befejezése után, amikor Georgescu prefektus kihirdette a vizsga eredményét, valamennyi jelentkező előmenetelét megdicsérte. A vizsga eredménye szerint az összes jelentkezők megfeleltek a követelményeknek és így tovább működhetnek a vármegye szolgálatában.

— Degrelle vezeti a helga rexisták választási küzdelmét. Brüsszelből jelentik: A „Le Pays reel”, a rexisták hivatalos lapja bejelentette, hogy a mozgalom vezetője, Degrelle, személyesen vezeti a rexistákat a választási mozgalomban. Degrelle eddig nem engedte felöltetni magát csak egyetlen esetben, amikor Van Zeelandtól vereséget szenvedett. (R.)

— Összehívják az evangélikus világkonferenciát. Londonból jelentik: Az angol fővárosban megtartott evangélikus egyházi értekezleten elhatározták, hogy a legközelebbi időben összehívják az evangélikus világkonferenciát. (R.)

— Német-Magyar Társaság alakult Bécsben. Bécsből jelentik: Hétfőn Bécsben megalakult a Német-Magyar Társaság. A társaság elnökéül Gleisse-Hortena német birodalmi minisztert kérték fel. A megalakuló ülésen résztvett a magyar kormány részéről Darányi Kálmán házelnök, Teleki Mihály földművelésügyi miniszter és Zsindely Ferenc közoktatásügyi államtitkár, valamint Sztójai Döme berlini magyar követ. Az ülésen Ribbentrop német külügyminiszter és a német birodalmi kormány is képviseltette magát.

Ne járson a sors kegyével!
Járson Goldschmid'-sorsjeggyével!

— Baleset az Astra-gyárban. Súlyosabb természetű szerencsétlenség történt szerdán délután az aradi Astra-gyárban. Egy javítás alatt álló vasúti kocsi rázuhant Crăciun Jiva, 20 éves szerelőre, aki rendkívül komoly természetű sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenül járt munkást a központi kórházba szállították, ahol ápolás alá vették. A szerencsétlenség körülményeinek megállapítására megindult a vizsgálat, amely tisztázza azt is, hogy a balesetért kit terhel a felelősség.

Papucsek látogatóban

— Nagyon örülök, drága Adélem, hogy eljöttél, de miért nem hoztad magaddal az uradat?

Rejtvényperc!

A szállodafolyosón

Feledékenységeről közismert barátom a télen sielni volt. Egy meglehetősen nagy szállodában lakott — melynek csak az az egy hátránya volt, hogy nem volt folyóvíz a szobában.

Barátom mingyárt az első éjjel kinzó szomjuságra ébredt. Az ágyához készített viz ihatlannul meleg volt és így kénytelen volt felkelni és egy hosszú folyosón végigmenni a vízcsapig.

Mikor szomját eloltva vissza akart menni a szobájába, megrökönyödve állapította meg, hogy elfelejtette a szobaszámot.

Pizsamában nem akart lemenni a portáshoz kérdezősködni, viszont nem akart idegen szobába beenyitni.

Mégis bejutott egy-kettőre a szobájába! Hogyan?

(Megfejtése lapunk más helyén elrejtve található.)

— Bucurestibe utazott Bejan Romulus dr. polgármesterhelyettes. Bejan Romulus dr. polgármesterhelyettes Bucurestibe utazott, hogy résztvegyen a városi alkalmazottak elbocsajtása miatt a még folyamatban lévő perek tárgyalásán, a legfőbb közigazgatási bíróság előtt. A polgármesterhelyettes szombatig marad Bucurestiben, de visszatérése után néhány napig nem fogad senkit, mert tízenötödikéig a költségvetés összeállításának munkája foglalja le.

— HÁROMMILLIÓ LEIES HITELKERET A SZÍNHÁZÉPÜLET ÁTALAKÍTÁSI MUNKÁLATAIRA. Aradváros vezetősége megtette az első intézkedéseket a nagyszabású építkezési munkatervek megvalósítására. A színházépület átalakítására, tehát a bontási munkálatok, valamint az üzlet-nasszász építkezési munkálatok fedezésére hárommillió leies hitelt nyitott a városvezetés, úgyhogy most már a legrövidebb időben belül megkezdődhetik a munka.

— A népesedési hivatal átszervezésének költségeit a város ledezi. Murgau Liviu rendőrkapitány azzal a kéréssel fordult a városvezetéshez, hogy a népesedési hivatal átszervezéséhez szükséges költségek összegét vegyék fel a város költségvetésébe. A rendőrkapitány személyesen jelent meg a városházán és terjesztette elő kérését, mire a városvezetés részéről közölték, hogy a szükséges összeget feltétlenül beállítják a költségvetés kiadási tételei közé. Köztudomású, hogy a városvezetés Slavu Ilie rendőrkapitány, a népesedési hivatal főnökének közreműködésével részletes terveket dolgozott ki ennek a szolgálatnak átszervezéséről. Előszörban megkönyitik a bejelentés rendszerét és általános, könnyen kezelhető és átekinthető nyilvántartást készítenek a város valamennyi lakosáról. Megkönyitik az érdeklődésekre adott tájékoztatási rendszert is, általában ki akarják küszöbölni az eddigi nehézségeket és a köz, valamint az egyes polgárok érdekeit egyaránt szolgáló mintaintézménnyé kívánják átalakítani a népesedési hivatalt.

— KERESZTREJTVÉNY-MEGFEJTŐINK FIGYELMÉBE! Az első keresztrejtvényünk megfejtésekor közöltük a pályázati feltételeket, amelyek között kihangsúlyoztuk azt, hogy csak az a megfejtés bír érvénnyel, amelyhez a lapunkban minden alkalommal lekötött címfelírás: „HUSVÉTI REJTVÉNYDERBY.....” mellékelve van.

— Március 26-ikán tartják meg a Passio-játékok Aradon. Az aradi római katolikus hitbuzgalmi és társadalmi egyesületek az egyházközség támogatásával rendezik meg az aradi színházban a Passio-játékok, amelyek előadása érthető érdeklődést keltett városzerte. Arnold Grehan (1453.) „A Passio valóságos Mysteriuma” című drámáját adja majd elő több mint 120 szereplő. Március 26-ikán délután ifjusági előadást tartanak és este diszeldadás keretében mutatják be a költői szépségű játékok. A próbák már dr. Lakatos Ottó szentszéki tanácsos, aradi plébános és Barra János főrendező vezetésével már folyamatban vannak és előreláthatóan a legpompásabb előadásban gyönyörködhet az aradi közönség.

— Az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz abszolút megbízható hashajtó, amelynek hatása igen kellemes. Kérdezze meg orvosát.

— A budapesti „Hétfő Reggel” Aradon. Lázár Miklós, a kiváló budapesti közíró újjászervezett lapja, amely „Hétfő Reggel” címen jelenik meg, ismét kapható Romániában. A lap, amely nagy népszerűségnek örvend, egyike a magyar főváros legjobb szerkesztett sajtóorgánumainak.

Nátha ellen Diana sóborszesz bedörzsölés.

A SZÖVETKSZETI KÖZPONT KAPTA MEG A SÖVELADÁS KONCESSZIÓJÁT. Bucurestiből jelentik: Az országos szövetségi Intézet kapta meg a só koncesszióját a CAM-tól. A szövetségi Intézet eddig 100 sóterakot létesített. A szövetségi központ által felsorolt 48.000 tonna búzából eddig 46.000-et adtak el.

Kánya Kálmán a Riviérán. Budapestről jelentik: Kánya Kálmán, Magyarország volt külügyminisztere néhányhetes üdülésre a Riviérára utazott.

Agyműtétet végeztek Esterházy Ferenc grófnak. Budapestről jelentik: Gróf Esterházy Ferencet, a fajtágrófit, — aki, mint ismeretes — rajongója a zenének és maga is képzett muzikus — e hét csütörtökién Stockholmban megoperálta Olivecrona professzor. Az agyműtét kiűzően sikerült.

Uj sajtófőnököt neveznek ki Magyarországon? Budapestről jelentik: Magyar politikai körökben befejezett tényként emlegetik, hogy a miniszterelnökségi sajtóosztály új vezetője Thuránszky László, Tolnamegyei főispán lesz. Thuránszky szombaton hosszabb megbeszélést folytatott gróf Teleki Pál miniszterelnökkel. Értesülésünk szerint a tanácskozás során gróf Teleki Pál felajánlotta Thuránszky Lászlónak a sajtófőnöki tisztséget.

Nagy siker jegyében szállott le a bucuresti-i kisebbségi újságírók bálja. Bucurestiből jelentik: Szombaton este tartották meg táncmulatságukat a „Thurnverlein” összes helyiségeiben a bucuresti-i kisebbségi újságírók. A tánctermet szépségű és előkelő közönség töltötte meg. Megjelent a bálon Bárdossy bucuresti-i magyar követ és Fülöp sajtóattasé kíséretében. Titeanu sajtóminisztert, a bál fővédnökét, — aki temesvári utja miatt nem jelenhetett meg személyesen — Cuza Voda kabinetfőnök képviselte. A fényesen sikerült bál elkészítéséért Szikszay Gyula és Kórh Endre hírlapírókat illeti elismerés. „Megfejtés: A szoba aittaja elé tett cipőt ismerte fel”.

Házasság. Stauber Baruch (Arad), Jäger Lea (Rona de ios) f. hó 10-én délután 4 órakor Rona de ios-on tartják esküvőjüket. (Minden külön értesítés helyett).

Megint eltűnt egy expedíció. A Fritz-expedícióról immár öt hete semmi hír. Hans Fritz német származású természettudós, a világhírű lepkegyűjtő, behatolt Borneo-sziget becséjébe. Két hónappal ezelőtt kellett volna visszatérnie. Öt héttel ezelőtt adta az utolsó életjelet magáról, de azóta semmi hír a kilenc tagú társaságról. Noha már a harmadik mentőexpedíciót küldték ki utána, egyik sem bírta a nyomára jutni. Valószínű, hogy a németek ellenkezésbe jutottak a szigetlakó dajakokkal, akik vagy fogva tartják őket, vagy már fel is költözték. Most a negyedik mentőexpedíció alakul Bandjermaszinban, mert Fritz életén kívül azt a hatalmas gyűjteményt, melynek értéke felbecsülhetetlen, is meg akarják védelmezni.

Ahol nem szabad fűtyni. Etherton ezredesnek, a nires Himalája-kutatónak, különös kalandja volt a Gobi-sivatagban. Egy mongol tábor körében tanyáztak s a mongolok rajtakapták Ethertont, amint fűtyni. Sok belsőázsiai néptörzs szerint a fűtynél felidéri a démonokat. Legalább negyven napig kell vezekelnie annak, aki fűtyni mer. Etherton ezredes tíz üveg sherryvel kiengesztelte a törzset.

MODERN HIRDETÉS. Philadelphában egy mozi két „idegrázó” filmet mutatott be egyszerre és ezt hirdette a plakáton: „Jöjjen el és tegye próbára idegét!” Egy René Richard nevű philadelphiai mozikedvelő a plakát hatása alatt elment a moziba. A próbatétel sikerült, a film valóban „idegrázó” volt. Roszszul lett, a moziból kórházba szállították a mentők: Idezsokkot kapott a látott és hallott rémségektől.

Kétezeröttszáz éves vázak. Az Istenige Társaságának két missziós pátere: P. Linzenbach és P. Heier, pártatlan értékű archeológiai leletet fedezett fel. A miszionáriusok Hveisienben (Peking egyik külvárosa) alamizsnáért könyörgő munkanélküliekkel ásatási munkálatokat indítottak meg s ezeknek során 15 méter mélységben a föld alatt két rendkívül finoman cizellált bronz vázra bukkantak. Mint a szakszertű vizsgálat megállapította, ezek a Csü-dinasztia idejéből a Krisztus előtti VI. századból származnak. A két váza 25, illetve 35 centiméter mély és temetések alkalmával az áldozati adományok gyűjtésére szolgáltak. Az archeológusok véleménye szerint: a lelet a Csü-időkből eredő legszebb darabok közé tartozik.

A falusi cirkusz medvéje összemarcangolta egy ember kezét. Nagykanizsáról jelentik: Stand István 56 éves, nagykanizsai lakos Pat községben a korcsmában dolgozott mint kisegítő. A faluba cirkuszosok érkeztek és a korcsmaudvaron ütötték fel tanyájukat. Stand játszani kezdett a ketrebe zárt medvével és ennivalót akart neki adni. A medve elkapta a szerencsétlen embernek előbb az egyik, majd a másik kezét is, behuzta a rács közé és borzalmasan összemarcangolta. Az eszméletlen embert az odasi cirkuszosok szedték ki a medve mancsai közül és súlyos állapotban szállították a nagykanizsai kórházba. A vizsgálat megindult.

A kispárosok visszakerülnek az Iparkamarákhoz. A kereskedelmi és iparkamarák átszervezésére vonatkozó új törvény most van előkészületben. Bucuresti-i jelesek szerint az új törvény egyik fontos uitiását az az intézkedés képezi, melynek értelmében a kispárosok a munkakamaráktól ismét visszakerülnek az iparkamarákhoz.

Szigeti József leányának násza. Szigeti József, a világhírű magyar hegedűművész leányát, Irént, Londonban nőül vette Nikita Magaloff, az ismert orosz zongoraművész aki évek óta mint zongorakísérő jár Szigetivel világméretű hangversenykörútjain. Szigeti az eljegyzés idején az Egyesült-Államokban járt. A vőlegény előkelő orosz főúri család sarja, de nem használja a hercegi címet, melynek viseléséhez ioga van. Rachmaninov tanítványa volt s annakidején résztvett Budapesten a Liszt Ferenc-díjért folyó nemzetközi zongoraművészversenyen.

A vasúti jegyek árát kiüggeszítik a pályaudvarokon. Bucuresti-i jelentés szerint a CFR ellenőrző bizottsága megállapította, hogy a mai vasúti árszabálytáblázatok nem tüntetik fel pontosan azokat az összegeket, melyeket az utasoknak fizetni kell, ezért elrendelte, hogy a jövőben az összes vasúti állomásokon a helyes és pontos árszabást kell kifüggeszteni. Ezekben a táblázatokban benne lesz minden egyes állomásra szóló jegy ára, de ezeken kívül fel lesznek tüntetve a különféle címeken metalan fizetendő pótlékok is.

VISSZAHELYEZTÉK MÁTYÁS KIRÁLY SZÜLŐHÁZÁNAK EMLÉKTÁBLÁJÁT. Kolozsvárról jelentik: Mátyás király szülőházának a múlt hét csütörtökién eltávolított emléktábláját Bornemisa Sebastian dr. polgármester intézkedésére, kedden délután a Szaniszló-cég emberrel visszahelyezték a Mátyás-ház falába. A tábla levétele körül szárnyrakelt hírekkel szemben az a hivatalos magyarázat, hogy azt csak megtisztítás céljából vitték el a Szaniszló-cég műhelyébe.

A csillagokból a politikába. Angliában már készülődnek az őszi általános választásokra. Az eddigi jelölések között a legérdekesebbek egyike, hogy Sir James Jeans, a világhírű Nobel-díjas csillagász, mint a cambridgei egyetem konzervatív jelöltje lép fel. „Mindenesetre érdekes lesz látni — írja az ellenzéki „Manchester Guardian” — a második termodinamikai törvény alkalmazását a konzervatív-párt elkerülhetetlen vereségére és arra a képtelenségre, hogy saját energiájának maradványait megőrizze...”

Szerencsés lavasz!

Szerencsés Goldschmidt-sorsjegyek!

Leichtmann Andor előadása. Az aradi zsidó kulturházban érdekes előadást tartott Leichtmann Andor, aki előadása kezdetén kegyeletes szavakkal emlékezett meg Miron Cristea pátriárka-miniszterelnökről és ezután tért előadása tárgyára. A magas színvonalú előadás során rámutatott a népnevelés kérdéseire és még számos más tennivalóra. Az előadót meleg ünneplésben részesítette a nagyszámú hallgatóság.

Az aradi borbély és fodrászok Jótékonycélu egyesülete március 13-án, hétfőn délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését az Iparos Kulturházban, melyre minden tag- és kartársat tisztelettel meghív az elnökség.

Nappal kevesebb baktérium van a vízben, mint éjszaka. Tudósaink érdekes megállapítása szerint minden folyó, tó és medencek víze nappal kevesebb baktériumot tartalmaz, mint éjszaka. A dolognak az a magyarázata, hogy a baktériumok rendkívül érzékenyek az ibolyángúli sugarak iránt; nappal bőven éri a vizet a napsugár, így bizonyos fokig fertőtleníti, míg éjszaka, vagy borus időben a hirtelen szaporodó baktériumok száma sokkal magasabba szökik fel. Ebből következik, hogy kulturálisan vidékeken, ahol az emberek a folyók vizére vannak utalva, célszerűbb nappal vizet gyűjteni, mint este, vagy korán reggel.

Koszorúmegváltások. A szeretetház javára az alanti koszorúmegváltások folytak be: Erdős Árpád ravatalára: Koch Dániel 100 lei, özv. Donáth Simonné 100 lei, — Deutsch Julia ravatalára: Ráskai Miksa 100 lei, Schwartz Hermann 100 lei, Schwartz Adolf 100 lei, Koch Dániel 100 lei, Goldschmidt Sándorné 300 lei.

Párisi divatünnepségek a Színház Magazin új számában. Szokott nívós és kitűnő kiállításban kerül a közönség elé a Színház Magazin legújabb száma. Sok sok kitűnő riport és reggereg kép van a lapban, melyből külön ki kell emelni Hunyadi Sándornak az ügértőversenyéről írt rajzos riportját, Laczkó Géza, egyik legkitűnőbb kritikuskunk írta a vezércikkét és Eged Zoltán riportban számol be a színházi szezon eseményekről. Ignác Rózsa darabjának vizsgálati előkészületeiről. Külön kiemelkedő szenzációja ennek a számnak Jászai Mari, egykori nagy tragikánk kiadatlan novellájának közlése, mely ennek a nyugatlan lelkű nagyszónynak egész érzésvilágához kitűnő és eddig ismeretlen dokumentum. Gazdag szépirodalmi anyag van a lapban, melyben az összes rovatok szokott gazdagságukban kaptak helyet és érdekes, képes beszámoló ad a Nemzeti Színház bemutatójáról, a Ludas Matyi-ról. A heji szindarbmelléklet a Royal Színház kacagató vizjátéksikere, az „Egy bolond százat csinál”. A lap ára gyermeklappal és rádiómelléklettel együtt 20 lei.

Beretvás és Sarlós

Budapest, IV. Váci-ucca 20.

Fehérnemkészítők,
nyakkendőkülönlegességek

Aradon elfogták a nagyváradi fogház börtönszökevény betörőit

Az elmúlt este Dumitrescu és Maris detektívek a Duca-uccában felismerték Serban Nicolae rovttmultu bűnözőt, aki Tóth Gyula nevű társával együtt február 20-án megszökött a nagyváradi börtönből, ahol gyilkosság miatt öt évi büntetését kellett volna kitöltenie. Serban Nicolae menekülni igyekezett, de a detektívek meghusították a menekülési kísérletet, majd a rendőrségre kísérték, ahol beismerte, hogy ő tört be a már elfogott Tóth Gyulával együtt Menráth Lajos zsigmondházi birtokoshoz. Elmondotta, hogy a börtönből való szökésük előtt kifosztották a börtön cipésműhelyét, ahonnan pénzt és bőrátut loptak el, majd sikeres szökésük után a nagyváradi Raber-féle gyóvyszertárban követtek el betörést, amelynek során gazdag zsákmányra tettek szert. Nagyváradról Aradra menekültek és itt is több betörést követtek el.

Színház - Művészet

Vigyázzon a dátumra:

március 16-án
„Három sárkány”

Hunyadi vigjáték az Iparos Otthonban

Az aradi színészek napok óta fokozott tempóban készülnek Havasi Jenő színházi sugó tizenöt éves jubileumára, amely március 16-án lesz az Iparos Otthonban. Ez alkalommal Hunyadi Sándor egyik legsikerültebb vigjátéka, a sziporkázóan szellemes „Három sárkány” kerül színpadra elsőrangú rendezésben, kitűnő szereposztásban. A főszerepeket a remek humorú Gémőrt Emma, mellette Lázár Hilda, Abonyi Klári, Miklóssy Eta és Ágay Margit, a férfiak közül Felhő Ervin, a nevetetés nagymestere, valamint ifjú Szendrey Mihály, Jávör Alfréd és Gerley alakítják. Az előadás iránt élénk az érdeklődés.

Március 22-én lesz Felhő Ervin nagy bohózatestje

Közkívánatra Felhő Ervin, a kitűnő Komikus március 22-én megegy nagyszabású bohózatestet rendez az Iparos Otthonban, teljesen új műsorral. Műtán megfelelő idő áll a népszerű komikus rendelkezésére, erre az alkalomra még az eddiginél is frappánsabb műsort állít össze. A remekebbnél remekebb bohózatok között a „Füülárt házasságkövetítő” emelkedik ki. A főbb szerepeket a rendező művészen kívül Gémőri Emma, Harmath Jolán, Lázár Hilda, Miklóssy Eta, a férfiak közül ifjú Szendrey Mihály, Jávör, Horváth és Szabó Gyula játsszák. Jegyelőjegyzés Oláh Sándor főtéri könyvesboltjában.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

HAJÓS gyógyszerár, Bulev. Regina Maria 8
Tel.: 14-90.)

KAIN gyógyszerár, Calea Banafului 1.
NIEDERMAYER gyógyszerár, Str. Gojdu,
Tel.: 17-67.)

SCALA NAGYFELMEK SZÍNHÁZA TEL. 20-10

Ha jól akar szórakozni nézze meg
PILLS és TABET Páris kedvenceinek

„Nősül a barátom”

című zenés vigjátékát.

UJ FOX-JOURNAL.

5. 7. 15. 9. 18

Következő műsorunk RONALD COLMAN

Ha én király lennék

PENSIÓBAN

lakás és teljes ellátás nem kerül többbe,
mint szállodába egymagában a szoba

Ha Budapestre jön, lakjon a
Belvárosi Pensióban

IV., Veres Pálné-ucca 10., félemelet,

a Belváros szívében.

Hideg-melegvíz, központi fűtés, kiváló kiszolgálás

Az aradi Városi Színház 1939. márc. 14-én este 9 órakor Alhambra revüszínház „Alhambra! 1000 évig béke” 61 képéből álló revüjét adja elő a megszokott pa-
zar rendezésben. — Jegyek a Libreria Diecezana-ban kaphatók

Megjelent a légvédelmi törvény

A vállalatoknak külön légvédelmi alappal kell rendelkezniük

A hivatalos lapban március 6-án megjelent a légvédelmi törvény, amely öt fejezetet foglal magában. A törvény elsősorban is kimondja, hogy hatálya az egész ország területére vonatkozik. A törvénnyel kapcsolatos összes teendőket a légügyi és tengerészeti minisztérium végzi. A légvédelmi intézkedések tökéletes ismeretének megszerzése céljából, a törvény életbelépésétől számítva minden iskolában, minden állami és magánintézménynél, minden vállalatnál hetenként egy légvédelmi órát kell tartani.

A törvény tizenegyedik szakaszának rendelkezése szerint a légvédelemben az ország minden lakosának részt kell vennie. Mindkét nembeli, tizenhét és 55 életév között évente két munkanapot kell áldoznia arra a célra, hogy a légvédelmi munkálatokat elvégezzék. A közös munkában való részvételről a törvény végrehajtási utasítása intézkedik.

A kiképzésre havi két órát, összesen évi huszonnégy órát kell fordítani mindkét nembeli 17 és 55 életév közötti lakosnak. A kiképzési tervezetet minden évben a légügyi és a tengerészeti minisztérium dolgozza ki.

Minden 16 és 55 életév közötti lakosnak részt kell vennie azokban a légvédelmi alakulatokban, amelyeket a hatóságok megszerveznek. Ez az intézkedés csak azokra vonatkozik, kik jelenleg a hadseregben nem teljesítenek szolgálatot. A légvédelmi alakulatokba beosztottak másokkal nem közölhetik szolgálati beosztásukat és a kapott utasításokat.

A tizenegyedik szakasz értelmében az ingatlanok, nyilvános helyiségek, kereskedelmi és ipari vállalatok tulajdonosai kötelesek szabad folyást biztosítani minden olyan közérdekű átalakítási munkálatnak, amely a lég-

védelem szempontjából az ingatlan területén, annak belsejében, pincéjében, padlásán, udvarán, vagy kertjében elengedhetetlenül szükséges. A tulajdonosok kártalanítási igényekkel nem léphetnek fel.

Az összes hatóságok, állami, vagy magán ipari vállalatok, háztulajdonosok kötelesek új épület emelésénél, vagy az eddigi átalakításánál szem előtt tartani a légvédelmi törvényeket. Új épületnek bomba- és gázbiztos menedékekkel kell rendelkeznie.

A törvény 29. szakasza értelmében az összes kereskedelmi és ipari vállalatoknak fel kell használniuk a légvédelem céljait szolgáló technikai berendezéseket. A következő szakaszok szerint a vállalatoknak külön légvédelmi alappal kell rendelkezniük.

Az összes vállalatok, amelyek 1937. december 31-én 500.000 lej lejegyzett tőkével rendelkeztek, ha részvénytársaságok voltak és 1.000.000 lej lejegyzett tőkével, ha egyéni cégek voltak, a törvény életbeléptetésétől számított harminc napon belül kötelesek kimutatást küldeni a légi és tengerészeti minisztériumba a „Cassa Fondului Național al Aviației” címre. A kimutatásban felsorolandó: A vállalat neve, a vállalat jogi formája, székhelye, tárgyköre, működésének jellege, az általa felhasznált gépek főereje, a munkások és a tisztviselő-személyzet száma, a vállalathoz tartozó épületek leírása s tervrajza. A fenti kimutatáshoz két példányban a következőket kell mellékelni: mérleg, jövedelmi és veszteségi kimutatás és az 1937. évről szóló leltár. Az egyéni cégeknél a nyilatkozatot és a mellékelt iratokat a tulajdonosok, a részvénytársaságnál cégjegyzésre jogosultak szavatolják aláírásukkal.

„Amerikában garázdálkodik a világ legtapintatlanabb sajtója...”

Angol lapok élesen támadják az amerikai sajtót azért a hangért, amit az angol királyi pár látogatása előtt használnak

Ha valaki gyakran olvas angol regényt és jól ismeri az angol írókat, gyakran meglepi az a teljes szabadság, ami mondanivalóikat jellemzi. Angol író mindent megírhat: a legélesebb szavakkal bírálhat köztisztviselőket, hírességeket, politikusokat s mégcsak nem is burkolt formában, hanem egyenesen nevével nevezve a gyereket. Wells nem egy munkájában „tutyakos vén szárnak” vagy hasonlónak nevez híres közéleti férfiakat. És ugyanez áll az angol újságíróra. Szabad a tolla, illetve írógepe, mindent megmond, bírál, kritizál, ahogy akar. De az angol írók és újságírók rendkívüli szabadságukat mégis a jellemző angol mérték-tartással használják. Sohasem vetemednének olyan hangra például, mint amerikai kollégáik. Az USA napi lapjainak egyes cikke egyenesen elképesztő olvasmány európai újságírókhoz szokott olvasó részére. Amerikában ha valaki vagyona, tehetsége, vagy szerencséje révén belekerül a köztudatba, el lehet készülni arra, hogy nincs többé magánélete s az újságírók mindent kiszimatolnak és megírják róla, kezdve attól, hogy milyen cigarettát szív, egészen addig, hogy kivel weekendezett mialatt felesége Európában utazik. A furcsa csak az, hogy az amerikai híresség nem haragszik a „publicity” ért, sőt egyenesen megköveteli. Azt se bánja, ha a lapok hangja pajtáskodó, sőt tiszteletlen. Az amerikai mentalitás teljesen más, ott nem ütköznek meg ilyesmin. De Európában más a helyzet. A mi földünk a hagyományok, szokások és tekintélyek földje. Nálunk a cinikusság álarcában járkáló ember is — ha másért nem, gyerekkorában belenevelt szólamokért — hisz valamiben, tiszteli a multat és ha bírálja is a világ vezetőit, azért tiszteli is őket. Ezért okozott és okoz Angliában mérhetően felháborodást az amerikai sajtó kamaszosan szemtelen hangja, ahogy a közéletű angol király-látogatásról ír.

Anglia egyik legnépszerűbb lapjában a Sunday Pictorialban a napokban érdekes cikk jelent meg, mintegy válaszul az amerikai sajtó tiszteletlen hangjára. A cikket Bernard Gray, a neves és bátor tollú angol újságíró írta s aki elolvassa, feltétlen igazat ad neki. Gray úgy megleckézteti amerikai kollégáit, mint tanító a neveletlen iskolásfiút és tökéletesen igaza is van. Lássuk csak kivonatolva a Pictorial cikkét.

— Az USA felcölten elemei — írja Gray — egészségtelen kampányt indítottak a júniusi angol királylátogatás ellen. A kampánnyal együttműködő elemek, nyilvánosan hirdetik, hogy nem kívánják a mi királyunk és királynénk látogatását. Mint minden angol alattvaló, a legnagyobb tisztelettel és szeretettel viseltetem uralkodóink iránt, — folytatja — de úgy érzem, hogy éppen a trón érdekében beszélnem kell. Valakinek meg kell mondania az igazat. Londonban élő amerikai barátaim tisztázták előttem a helyzetet és ők is szívből kívánják, hogy Öfelségéket meg kell védeni kellemetlen incidensektől.

— Miről is van szó? A lojális és komoly sajtó, hangokon kívül, így ír például a Newyork Herald Tribune, a legolvasottabb amerikai lap:

— Miért akar az angol királyi pár hozzánk-jönni? Mert bele akarnak keverni minket a háborúba. Amerika 1917-ben megmentette a brit birodalmat s elvárják tőle, hogy most ugyanezt tegye. György és Erzsébet meg fogják próbálni, hogy Rooseveltet szövetségesükké tegyék — és különben mi van a mi Wally Simpsonunkkal és Windsorral? —

Ennél is furcsább Irower Whalen newyorki rendőrfőnök nyilatkozata. Mr. Whalen a newyorki világhírlapítás főszerzője s a verbeli amerikai újságletember módján így gondolkozik:

— A legnagyobb reklámunk, hogy az angol királyi pár is itt lesz a vásáron — mondta boldo-

gan. Majd kezeit dörzsölve folytatta: — Itt lesznek a kanadai ötös ikrek is. Milyen remek lesz, ha majd találkozunk és játszunk Györggyel és Erzsébettel? —

A New York Times még ennél is szemtelenebb. — Mit szól majd a királyné, ha egy riporter megkérdezi tőle, hogy mikor látta utoljára Wallyt? Nem fog-e elpirulni, ha be kell vallania, hogy két éven át egyszer sem hívta meg sógornőjét? —

A Saturday Evening Postban — írja Gray — felháborodva olvastam egy cikket, amelynek címe: „Ha Bert és Betty Amerikába jön.” Ez a felháborító, pimaszság valósággal leütött. Nekem, vagy bármely másik európai kollégámnak eszünk ágába sem jutna Franklin Roosevelt Franklynak, Eleanor Rooseveltet pedig per Ellynek említeni. Sokat hallottunk az amerikai közvetlenségről, de ami sok, az sok. Öfelségéik sokkal inkább felülállanak a dolgokon, mintsem tudomásul vegyék és megvédhessék magukat. De tudomásul veszem a cikket és a Saturday pimasz tintanyalóját ezennel elégtétel adásra hívom fel. Tavasszal magam is kiutazom Amerikába és a sajtó becüsülete nevében provokálni fogom a tiszteletlen ismerő, gumirágó, szemtelen riportert — fejezi be harcias cikkét a jogosan felháborodott híres angol publicista. (M. L.)

Vesztett tehén tejéből ivott egy falusi család

A gazda, aki röviddel azelőtt vásárolta meg az állatot, visszakapta pénzét

Lugosról jelentik: Hudineantu Lazar gyarmatai gazda a lugosi hetivásáron megvásárolta Kauka Ferenc vecseházi gazda tehénét haterger leírta. A tehén a szekér után láncolta, de alig indult el hazafelé, az állat nyugtalanodni kezdett s elszakította láncaát, nekiiramodott a földeken keresztül a szőlőhegynek.

Másnap kiderült, hogy a tehén a szomszédfaluban, Tápián elfogták és éjjelre Paulescu Pavel gazda istállójában helyezték el, hogy másnapra behozzák a városba. Paulescuné azt hitte, hogy azért nyugtalan a tehén, mert nem fejték meg s megfekte a tehénét. A család el is fogyasztotta a tejet. Másnap az állatot bevitték a városba, a tehén azonban megint nyugtalanodni kezdett, elszakította láncaát és a Tünei-uccán rohant végig, megtámadva a szembejövő embereket. Megállapították, hogy a tehén megveszett és az egészségügyi hatóság agyonlövötte az állatot. Azokat, akik a veszett tehénnel érintkeztek, vagy tejéből ittak, be-szállították a kolozsvári Pasteur-intézetbe. A tehénvásárló gazda egyébként visszakapta pénzét az eladótól.

Viszintezik és feltöltik a Sft. Gheorghe-uccát

A tavasszal megkezdődő városrendészeti munkálatokkal kapcsolatosan a Sft. Gheorghe ucca és a Malul Maracine-sor lakói azzal a kérelemmel fordultak a városvezetéshez, hogy intézkedjenek a Sft. Gheorghe ucca és a Malul Maracine-sor vízszintezéséről, feltöltéséről és általában a városrész belvárosi jellegének megfelelő rendbehozataláról. A városvezetés kiadta tanulmányozás végett a kérelmet az illetékes szolgálatnak, ahonnan kedvező véleményezéssel érkezett vissza az irat és azzal a megjegyzéssel, hogy a kért munkálatok elvégzését már tervbe is vették. Rövidesen megkezdődik a vízszintezés és feltöltés munkája, ami az említett ucák háztulajdonosai számára szintén lehetővé teszi bizonyos, közérdekű munkálatok elvégzését, amit a vízszintezés hiánya és általában a terepviszonyok megakadályoztak. Itt említjük meg, hogy ezekkel a munkálatokkal párhuzamosan a város bevezethetné a vízvezeték a két ucca sarkán lévő házakba, ami régi, indokolt kérése az érdekelteknek. Különben olyan tervek is merültek fel, hogy más nagyvárosok mintájára cementburkolattal befedik a nem városba való Holtmaros medrét, amivel úgy kiszélesítenék a Malul Maracine-sort, hogy új uccasor nyitása válnék lehetővé a nyert területen épülő ház sor révén. Ez már csak azért is fontos lenne, mert fejlődési lehetőséget nyitna meg az utóbbi években nagy fejlődésnek indult, ugynevezett tisztviselőtelep számára. Ez a telep, az építkezéseknek a Sft. Gheorghe, valamint a Malul Maracine felől a Mocioni-uccán keresztül a városba vezető uccák felé fejlődésével jó összeköttetést találna a belvárossal úgy, hogy a kérdés megoldása városfejlesztési szempontból igen fontos lenne.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az Arad—Csanádi Gazdasági Takarékpénztár közgyűlése

Tegnap azaz 8-án déli 12 órakor tartotta meg 49. rendes évi közgyűlését Arad egyik legrégebbi pénzintézete: az *Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár*. A közgyűlést az igazgatóság elnöke: *Purgly László* nyitotta meg. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentését *Issekutz Géza* vezérigazgató olvasta fel. Ugy ezekből, valamint a bemutatott zárszámadásokból a megjelent részvényesek meglepéssel vették tudomásul, hogy az intézet életében további fejlődés mutatkozott s új betétekben, valamint kihelyezési állományában az intézet a múlt év kedvezőtlen viszonyai dacára emelkedést ért el és emellett gondosan megőrizte mobilitását. A fokozatos fejlődés jeleit feltűnő mértékben gondos összeállítás után mutatkozó nyere-

séget a közgyűlés határozatából kifolyólag az intézet tartalékolási célokra használja fel.

A hosszú évtizedes érdemű működése után elhunyt gr. *Breda Viktor* igazgatósági tag emlékét a közgyűlés kegyelelel jelezte jegyzőkönyvileg örökölte meg és az igazgatóság javaslatára az üresedésben levő igazgatósági tagságra egyhangú lelkesedéssel gr. *Porcia Lajost* választotta meg. A felügyelőbizottság lejárt mandátumát a közgyűlés az eddigiekkel töltötte be és közfelkiáltással ismét megválasztotta rendes tagokká dr. *Boros Bényt*, *Oroszmut József* könyvszakértőt és *Lacza Gyulát*, valamint pótaggokká: *Dániel Pétert*, dr. *Palágyi Jenőt* és *Selegian Teodort*.

A közgyűlés ezzel végetért.

Elkészült a különböző foglalkozási ágak megszervezéséről szóló törvénytervezet

A kérdés tanulmányozására bizottság létesült a nemzetgazdasági minisztériumban

A nemzetgazdasági minisztérium már hosszabb ideje foglalkozik a nagyiparosok és a kereskedők szakmai szervezetének kérdésével. Annak idején megemlékeztünk róla, hogy a kisiparosok, magántisztviselők és munkások céheihez hasonlóan akarják megvalósítani az említett szervezeteket is.

Újabb jelentések szerint a tárgyalások során az a nézet alakult ki, hogy nemcsak az említett két csoport megszervezésére vonatkozóan dolgoznak ki törvénytervezetet, hanem egységesen, az új alkotmány pontjainak tekintetbevételeivel valósítják meg az összes foglalkozási ágak szakmai szervezeteit.

A nemzetgazdasági minisztériumban megalakult bizottság előadója I. *Joldea Radulescu* törvénytervezetet készített, amely az összes foglalkozási ágak megszervezéséről intézkedik. A tervezetnek az a célja, hogy a szakmai szervezkedésnél teljesen egységes alapot biztosítson az ösz-

szes foglalkozási ágak számára. A törvénytervezet az egyes foglalkozási ágakat az alkotmány 61-ik szakaszának szellemében csoportosítja. A szervezés párhuzamos formában történik, ami azt jelenti, hogy egyik csoport sincs a másiknak alárendelve. Figyelembe veszik az ország új közgazdasági tartományok szerinti beosztását. A tervezetet az osztályok közötti összhang szelleme hatja át, ami a területi rendszer alapját képezi. A tervezet értelmében az egyes szakkamarák továbbra is megmaradnak. A bucaresti-i jelentés szerint az új törvénytervezet a szakmai szervezetek számára az alkotmány 27-ik szakasza értelmében a többségi román elemek vezető szerepét biztosítja.

A tervezetet elbírálás végett a közeljövőben Bujoi nemzetgazdasági miniszter elé terjesztik, majd pedig a tervezet tárgyalásába bevonják a többi minisztériumok képviselőit is.

A központi bélyegbizottság döntése:

A konverziós megállapodások nem esnek proporcionális adó alá

A Monitorul Oficial március 6-iki száma közli a központi bélyegbizottság következő döntését:

Azok a megállapodások, amelyek a konverziós törvény 52. szakasza értelmében az adósok és a hitelezők között jönnek létre, nem esnek a proporcionális adó alá, ha azon összegek után, amelyek a megállapodások tárgyát képezik, kifizették az adót. Ezeknek a megállapodásoknak esetében ugyanis nem születik új jogviszony, hanem a régi követelések, amelyek után a bélyegilletéket egy ízben már lerótták, módosuláson esnek át, ami az összeget és a határidőt illeti. A tőke s a kamat csökken, míg a határidő hosszabb lesz.

Igy tehát a konverziós törvény 67. szakasza — amely ötven százalékkal csökkenti azokat a bélyegilletékeket és adókat, amelyeket az említett törvényben foglalt adósságok felszámolásáról szóló megállapodások után kell

fizetni —, csak abban az esetben alkalmazható, ha ezek a megállapodások — a bélyegtvörvény 4. szakaszának 14. bekezdése értelmében — új jogi ténykedést tartalmaznának, a melyek a bélyegtvörvény értelmében illeték alá esnek.

A központi bélyegbizottság határozata értelmében a konverziós törvénnyel kapcsolatos váltóeljárási esetében teljes bélyegilleték fizetendő, míg a proporcionális adónak csak felét kell leróni.

A CFR tisztviselői még nem kapták meg gázálarcaikat

Kolozsvárról jelentik: A CFR vezérigazgatósága felhívásban közölte tisztviselőivel és alkalmazottaival, hogy rendeljenek gázálarcot családtagjaik részére. A felhívás nem járt sikerrel, a vasutasok nem rendeltek gázálarcot, már csak azért sem, mert saját részükre már évekkal ezelőtt megrendelték a maszkokat, azok árát fizetésükből már le is vonták, de a gázálarcokat még mindig nem kapták meg.

— A román—német kompenzációs forgalom elszámolására új utasításokat adott ki a Banca Nationala. A Banca Nationala vezetősége körlevelet küldött az autorizált bankokhoz, amelyben az új román—német kereskedelmi egyezménynek megfelelően utasításokat ad a kompenzációs exportból eredő devizák elszámolására. A rendelet felszólítja, hogy a kompenzációból a Banca Nationalat illető devizakvótát mely esetekben milyen számlákra kell könyveltetni Berlinben. Egyben utasítja a bankokat, hogy minden kompenzációs tétellel kapcsolatban a berlini banklevelezőiket utasítsák, hogy a devizaellenértéket mely számlákra könyveljék.

Tisztázzuk a kérdést:

ELŐFIZETŐ. Az adiconális adót azoknak is fizetniük kell, akik patenta fixa alá esnek. Az egyenesadó-törvény 69. szakasza, valamint a miniszteri utasítások értelmében az adiconális adókat az elementáris adókkal egyidejűleg és ugyanazon idővelémi után vetik ki. Az adiconális adót az egyenesadó-törvény 30. szakaszában foglalt táblázat alapján vetik ki.

EXPORTŐR. A Monitorul Oficialban valóban megjelent azoknak az exportőröknek névsora, akik a nemzetgazdasági miniszteriumban fellektetett exportör-regiszterben szerepelnek. Az arad megyei névsorát az Aradi Közlöny is közölte. Egyesek, akik kérték ebbe a névsorba való felvételüket, a Monitorul Oficialban megjelent táblázatban még nem szerepelnek. Ezeknek helyzetét a miniszterium még felülvizsgálja és mielőtt helyzetük tisztázódik, póttáblázatokat készítenek, amelyeket folytatódáson közölnek a hivatalos lapban. Viszont tény az, hogy 1939. március elsejétől kivitték már csak azok bonyolíthatnak le, akik a már közzétett exportör-névsorban szerepelnek.

ÉRDEKLŐDŐ. Legutóbb az „Argus” című bucuresti-i lap nyomán közöltük azokat az iratokat, amelyek a cégbejegyzés alkalmával be kell mutatni. Ezek az iratok csak azok számára szükségesek, akik ezennel akarják bejegyeztetni cégüket. Azon cégek, amelyek 1938. december 15-ike előtt már be voltak jegyezve, az említett iratokat csak akkor kötelesek a kereskedelmi és iparkamara cég-hivatalához eljuttatni, ha kereskedelmüket kibővítik, vagy kereskedelmük tárgyát megváltoztatják.

TŐKEKAMATADÓ. Kétségtelen, hogy azon összegek után, amelyeket a különböző hitelezőktől átvett, fizetni kell az egyenesadó-törvény 23. szakaszában foglalt tőkekamatadót, még akkor is, ha kamatot ténylegesen nem fizetett. Az említett törvény 104. szakasza értelmében a büntetés nemlétén esetén az adó háromszorosát teszi ki. A 106. szakasz viszont úgy intézkedik, hogy a büntetést egyetemesen kell megfizetni az adósok és a hitelezőknek. Az adó tíz év alatt évül el, míg a bírság öt év alatt. Az említett időt a szóban levő kivételi esztendő követő első április elsejétől számítják. Abban az esetben azonban, ha időközben a ki nem fizetett adó ügyében a pénzügyi hatóságok részéről vizsgálat indulna, az elévülési idő megszakítottan tekintendő. Abban az esetben, ha Önél nem vettek fel kivételt, kérjék meg a pénzügyminiszterium egyenesadó igazgatóságától, hogy Öntől csak az adót haltsák be és a büntetést mellőzzék.

A Németországba irányuló borkivitel feltételei

A közeljövőben már megemlékeztünk arról, hogy Németországba 700 vagon bort exportálunk. Ebből a mennyiségből 700 vagon a szőlészeti szövetségek szövetsége, 70 vagon a behozatali és kiviteli központ, 140 vagon pedig a bornyagykereskedők szövetsége szállít. A kivitelre kerülő bormennyiséget magasabb szeszfokra emelés végett Temesvárra, illetve Csernovitzba szállítják. A CFR rendelkezésének értelmében az ebből a célból Temesvárra, vagy Csernovitzba küldött szállítmányok után a kiviteli díjszabás 81-ik szakaszának 19. pontjában foglalt fuvardíj fizetendő. Külön intézkedett a CFR arról, hogy a Temesvárról, illetve Csernovitzból a bort milyen feltételek mellett szállítsák el.

— Új vasúti szállítási díjszabás készül. Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter elnökletével értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy tervezetet dolgozzanak ki a CFR újraszervezéséről. Egyben úgy döntöttek, hogy új vasúti díjszabást léptetnek életbe. Az életbeléptetés időpontjáról később döntenek.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. ALEXANDRU-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző-hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felesésség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információsiroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanád Bank-palota Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

— AT: d e 9—1-ig, d u. 3—7-ig.

Olcsó lakásra nincs gondia,

ha megszáll a

METROPOLE-ban
PESTEN, VII. Rákóczi-ut 58.

Kényelmes, meleg-folyóvizű
TELFONOS SZOBÁK P. 5-től.

Remek konyhával, válogatott fajborokkal,
hangulatos cigányzenével várja kedves
vendégeit a volt miskolci D O C Ö G Ó.

— Április 9-ig hosszabbították meg a buzakiviteli prémium és a kedvezményes fuvardíj érvényét. A kormány gazdasági bizottságának határozata értelmében április 9-ig meghosszabbították a buzakiviteli prémium érvényét. Ugyanaddig az időpontig marad érvényben a buzaszállításokra biztosított kedvezményes vasuti, szállítási díjszabás.

— Száznegyvenhat millióval csökkent a bankjegyforgalom február harmadik hetében. A Banca Nationala február 18-i heti kimutatása szerint, február harmadik hetében 82.77 kg. szinaranyat szolgáltatott be az arany bányák 12.691.422 lei értékben, amellyel az ércfedezet összege 18 milliárd 305 millió 685.919 leire emelkedett.

A forgalomban levő bankjegyek összege 146.5 millióval 33 milliárd 981.881.320 leire csökkent, míg a látra szóló kötelezettségek (gírószámlák) végösszege 405.5 millióval emelkedett, vagyis a végeredményben a bruttó bankjegyforgalom 259 millióval növekedett. A fedezeti arány 1.8 ezrelékkal 38.39 százalékra csökkent. Az import fedezésére szolgáló devizakészlet 4.5 millió lei értékűvel 336.971.554 leire csökkent. A kliringszámlák aktív szaldói 26.5 millió lei értékűvel 554.410.591 leire emelkedett, az importőrök kliringszaldó letéte 48 millió lei értékűvel 335.752.198 leire csökkent. A kereskedelmi váltótárca 73.5 millióval 10 milliárd 572.689.083 leire emelkedett.

SPORT KÖZLÖNY

A második heti tippverseny eredménye:

Kisjenői tippelő nyerte az első díjat

A nyertesek névsora

Az Aradi Közlöny második heti tippversenye, mint köztudomású, vasárnap záródott le. Az AMTE megbízottjai nyomában azután, hogy a futball-eredmények köztudomásúvá váltak, hozzákezdtek a tipp-szelvények átvizsgálásához. A százával beérkezett tipp-szelvények átnézése igen sok időt vett igénybe és most, hogy a munkával elkészültek, közöljük a második heti pályázat nyertesait. Az eredmények nem valami hízelgők a tippelők számára, de ennek oka ebben keresendő, hogy ugy az országos bajnokságban, mint a budapesti eredményekben számos meglepetés történt.

Igy azután érthető, hogy csupán 24 pontot ért el a legjobb tippelő, tehát éppen annyit, mint a multheti nyertes, habár az első héten csupán hét mérkőzés eredményét kellett megjósolni.

Félig-meddig meglepetésnek számított a Gloria és a Victoria győzelme, meglepetés volt az UDR eldöntetlenje a Juventussal és ugyancsak meglepetésnek számított a Ferencváros és a Hungária döntetlenje.

Jellemző pályázatunk iránti érdeklődésre, hogy a második héten majdnem kétszeresére emelkedett a tippelők emugyis nagy száma és igen nagy küzdelem folyt az első helyért. Igen sokan pályáztak a vidékről, innen került ki az elhíresült győztes is.

de ezuton ismételtelen figyelmeztetjük vidéki tippelőinket, hogy ugy küldjék be jóslásaikat.

hogy azt kiadóhivatalunk már a szombati postával megkapja, különben nem vehetjük figyelembe pályázatukat.

A heti nyertesek névsorát alant közöljük:

1. Pálfi József, Kisjenő, 24 pont. Bérlet az AMTE összes mérkőzéseire.
2. Reinhardt István, 22 pont, 250 leit kap.
3. Zsák Ágoston, 22 pont. Egy vasaló.
4. „Gyerünk Dani”, 21 pont, 100 leit kap.
5. Ij. Schwartz Jenő, 20 pont. 5 liter Goldschmidt bor.
6. Kovács Mátyás, 20 pont. Egy tubus fogasztó, egy doboz nuder, egy szappan, a Vernier-gyár ajándéka.
7. Schönberger Ferenc, 20 pont. Két páholyülés a Corso-moziba.
8. „Corvin”, 20 pont. Két páholyülés a Scalamosziba.
9. Hursán Anna, 20 pont. Két páholyülés az Urania-moziba.
10. Zatos Sándor, 20 pont. Ötven leit kap.
11. Weber Martin, 20 pont. Egy tribünjegy a Gloria—Venus mérkőzésre.
12. Knapp Ferenc, 19 pont. Egy tribünjegy a Gloria—Venus mérkőzésre.

A nyertesek kellő igazolás után péntek reggeltől átvehetik nyereményeiket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. Az egyforma pontszámu tippelőknél az AMTE sorshuzás utján döntötte el a helyezéseket.

Morar Teofil dr. vezeti a vasárnapi Gloria—Venus mérkőzést

Tica Iliescu a Ripensia—AMTE játékvezetője

A vasárnapi nemzeti bajnoki fordulóval kapcsolatosan a központi bíróküldőbizottság elvégezte a delegálásokat és a Gloria—Venus mérkőzésre Morar Teofil dr.-t, a Ripensia—AMTE mérkőzésre pedig Tica Iliescut delegálta. Ugyancsak kijelölték a B) liga első tavaszi fordulójának játékvezetőit, ezek között azonban nem szerepel aradi futballbíró. Az A) ligás mérkőzések játékvezetői a következők:

Gloria—Venus, bíró Morar Teofil dr.
Ripensia—AMTE, bíró Tica Iliescu.
Sp. Studentesc—Carpati, bíró Emil Kroner.
UDR—Kinizsi, bíró Xifando.
Tricolor CFPV—Rapid, bíró Petre Vasile.

A Gloria Barbu II átvételével megváltoztatja csatársorának összetételét, azonban még egyelőre bizonytalan, hogy miként alakul a Gloria ötös-fogata. A legvalószínűbbnek az látszik, hogy ezuttal Fritz marad ki és ebben az esetben Igna—Barbu II — Codrean — Henegar — Mercea összetételben áll fel a támadó sor. Ez azonban csak majd a pénteki edzés után dől el.

A Venus — szokása szerint — már pénteken Aradra érkezik és itt is változások várhatók a csapat összetételében. Alighanem Demetrovici ismét sorompóba lép, sőt lehetséges, hogy Albu ismét visszafoglalja helyét Sfera oldalán.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik férjem, azaz feleségem, hetetlen edesapánk temetésén résztvettek, ravatalára koszorút vagy virágot helyeztek, így az Astra-gyári zenekarnak és az összes ismerősöknek ezuton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló Nagy-család.

A HÉT TIZENEGYE

A Gazeta Sporturilor által összeállított legjobb heti csapatban ismét két aradi játékos szerepel. A legjobb együttes a lap szerint a következő: Negru (Rapid) — Slivat (AMEFA), Dunareanu, (Tricolor) — Barbulescu (Venus), Dobra (Tricolor), Szaniszló AMEFA) — Szilárd (Chinezul), Kovács (Tricolor), Humis (Venus), Bodola (Venus), Praszler (Juventus).

Az AMTE

3. tipp-szelvénye

Beküldendő március 11-én szombaton est 7 óráig

1. Ripensia—AMTE
2. Gloria—Venus
3. Sportul Studentesc—FC Carpati
4. Juventus—Victoria
5. Tricolor—Rapid
6. UDR—Kinizsi
7. Ferencváros—Nemzeti
8. Elektromos—Hungária
9. Zugló—Ujpest
10. Astra—AAC

Név:

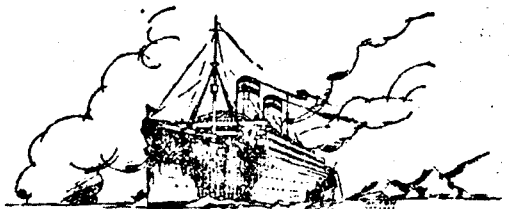
Lakcim:

(Nevezési díj 5 lei. Pályázni legalább két tipp-szelvény beküldésével lehet. Később érkezett pályázatokat nem vesszük figyelembe Vidékieknél a postai pecsét dátuma mérvadó!)

Az ifjusági bajnokság

vasárnapi második fordulóján jobbra az esélyesek győztek. A sorrendben ilyenformán csak lényegtelen eltolódások jöttek létre. A február 26-ára ki-sorsolt Gloria—Tricolor mérkőzéssel kapcsolatban az érdekelt egyesületek megegyeztek, hogy azt egy későbbi időpontban bonyolítják le és így ezt a 3:0-al szereplő eredményt töröltük a táblázatból, amely most így fest:

1. Astra	15	13	1	1	62	17	27
2. AMTE	15	11	2	2	67	17	24
3. Gloria	14	10	3	1	36	12	23
4. ATE	15	11	—	4	61	26	22
5. Olimpia	15	9	1	5	54	31	19
6. AAC	15	7	1	7	43	46	15
7. Egyetértés	15	6	2	7	38	40	14
8. Banatul	15	6	2	7	30	42	14
9. Fortuna	15	6	2	7	30	33	14
10. Unirea	15	5	2	8	38	50	12
11. Tricolor	14	4	—	10	26	57	8
12. Hakoah	15	3	1	11	21	51	7
13. Transilvania	15	3	—	12	20	39	6
14. Gaiana	15	1	1	13	19	84	3

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Tengereutuli utazások

gyors, kényelmes és olcsó a

Hamburg-Amerika Linie

modern hajóival

Északamerikába, (Kanada)

Középamerikába

Délamerikába (Chile, Peru)

Ausztráliába, Ázsiába

és minden fontos kikötőbe.

Tanulmányt és szórakozási utak a tengerre az év minden szakában.

Afrikai utazások a

Deutschen Afrika-Linien

hajóival.

Információkés prospektusok a

Hamburg Amerika-Linie

S. A. R. képviselőtől:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24. Tel. 10-80.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 9.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Gvermekóra. 19: Időszaki anyagok. 19.17: Muszorgszkij századik születésnapján a Rádiózenekar hangversenyének közvetítése Dimitru szoprán és Secareanu tenor énekesek közreműködésével. 20: Felolvasás. 21: A Filharmonikusok hangversenyének közvetítése. A szünetben: Hírek. 23: Hírek. 23.15: Gramofonlemez. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.10: Hanglemezek. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.35: Hírek. 16: Árfolyamhírek. 17.15: Háztartásról. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Gazdáknak. 18.40: Eneklő ifjuság. 19.10: „Utazás Indiában”. Utiraiz. 19.40: Rendőrzenekar. 20.30: Külügyvi negyedóra. 20.45: Cigányzene. 21.50: Hangverseny a Zeneművészeti Főiskolából. 22.40: Hírek. 23: Jazz. 23.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: A 15. honvédegyezred zenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.10: Investmesterség a régi Erdélyben. 19.45: Angol nyelvoktatás. 20.30: Az Országos Liszt Ferenc Társaság és a Hubay Jenő

Társaság hangversenyének közvetítése. 21.40: Hírek. 22: Hanglemezek. 23: Időjárásjelentés.

PÉNTEK, MÁRCIUS 10.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek. Időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Katonazene. 19: Időszaki anyagok. 19.45: Wagner-művek közvetítése hanglemezekon. 19.55: Felolvasás. 20.15: Román dalok. 20.35: Saxofon és éneklőfűrés. 21: Haydn: Teremtés, oratorium. Hírek. 23.20: Gramofonlemez közvetítése. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Cigányzene. 15.35: Hírek. 16: Árfolyamhírek. 17.15: Diákféléra. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Schubert-dalok. 18.40: Sportközlemények. 18.50: „A hatszázéves Dobsina”. Előadás. 19.10: Hanglemezek. 19.45: Franciaország—Magyarország válogatott labdarúgó csapatának mérkőzése. Előadás. 20.40: „A magyar vers története”. Előadás. 21.16: A bécsi rádióállomás műsorának átvétele. 22: Hírek. 23: Hírek. 23.20: Magyar nóták. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.30: Jazz-hármas. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20: Gvorsirótanfolyam. 20.30: P. Szentgyörgyi Erzsébet zongorázik. 21: Hírek.

O Az AMTE különvonata iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul meg. Mint ismeretes, vasárnap a Ripensia—AMTE mérkőzésre a piros-feketék két különvonatot is indítanak, amelynek részvételi díja fejenként 97.— lei és jelentkezéseket a Markovits szállító cég, Bakács Béla-cég és az AMTE-iroda fogad el.

O A svéd Ericson győzött 170 versenyző között az oslói Holmenkollen siversenyek különleges ugrószámában 62 és 62 méteres ugrásokkal. 2. Myrrha norvég 62 és 58.8 m., 3. Birger Rund 56.5 és 60 m. Heivenezer néző

O 27.2 mp. az 50 vardos hátuszás új világrekordja. Az amerikai Drysdale uszta, megjavítva Kiefer 27.4 mp. csúcseredményét. Drysdale világrekordját nem hitelesítik, mert husz méteres uszómedencében érte el.

O Keretet jelölt ki a magyar szövetségi kapitány a március 16—19-iki Franciaország és Irország elleni mérkőzésekre. A keretben 21 játékos foglal helyet és ezek a következők: Szabó, Sziklai, Tóth (kapusok), Korányi, Biró, Tátrai (háttvéd), Lázár, Sárosi III, Balogh (Ujpest), Szalay (Nemzeti), Titkos II, Polgár (fedezetek), Adám, Szánthó, Sárosi I, Kolláth, Kiszely, Zsengeller, Gvetvai, Toldi és Vincze (csatárok). A két mérkőzésből álló turán 15 játékos vesz részt és pedig a csapaton kívül egy-egy kapus, háttvéd, fedezet és csatár-tartalék.

O Az AAC nagyszabású teke-csapatversenyén az AAC csapata eddig a két más városbeli ellenféllel játszott és úgy a nagyváradi, mint a temesvári CFR csapatát legyőzte. Vasárnap folytatódik a verseny és ezúttal az Infratirea és a Prieteui (Barátok) csapata lesznek az AAC tekezők ellenfelei.

O A tornaegyesület ping-pong-osztálya szombat este az egyesületi helyiség emeleti nagytermében a Hakoah kitűnő csapatával edzést tart. A jubileumi országos ping-pong versenyre az előkészületek folyamatban vannak és előreláthatólag nagy sikere lesz a március 26-iki versenynek.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Sokéves kereskedelmi gyakorlattal rendelkező, románul jól beszélő, bizalmi állást viselt, garanciaképes volt tisztviselő pénzbeszédő, vagy más bizalmi állást keres. Cim a kiadóban. 1024

Nevelőnői állást keres uricsaládból való okleveles tanítónő. Cimeket a kiadóba kér. 1194

ALKALMAZÁST NYER

Tapasztalt motortekercselőt keres iparüzem erdélyi nagyvárosba. Ajánlatokat éleleirással, igénymegjelöléssel a kiadóba kérünk „Állandó” jellegre. 911

Megbízható, jólfőző mindenest keresek. Str. Grănicerilor 25., emelet. 1188

Német kisasszony a délutáni órákra 5 éves gyermek mellé felvétetik. Str. Goidu 3. 1189

Mindenes szobaleány március 15-re felvétetik. Dr. Németh, Str. Eminescu 17., földszint, balra. 1192

LAKÁS

Négyszobás, napfényes, összkomfortos urilakás a Str. Consistorului és Str. Mărășesti szögletében május 1-re kiadó. Bővebbet: Str. Mărășesti 4., I. em. 815

Kiadó Malu Muresului 2. sz. házban; 2 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha és élelőkamrából álló, villanyvilágítás, gáz- és vízvezetékekkel ellátott földszintes ucai lakás május 1-től. 1167

Háromszoba, hall, összes mellékhelyiségek új magánházban április 1-től kiadó. Str. Sft. Gheorghe 46. 1089

Kétszobás, összkomfortos lakás új magánházban kiadó, a Gloria-pálya mellett. Érdeklődni: Bul. Carol 68. 1112

Bulevardul Carol 44. szám alatt emeleti urilakás kiadó. Bővebbet ugyanott, földszint. 1092

Iparvállalatnak, vagy raktárnak megfelelő nagy helyiség bérbeadó. Str. V. Horăran 13—17., az állomás mellett. 1183

Kétszoba, fürdőszoba összes mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Str. Oituz 111. 1162

Négyszobás, összkomfortos új lakás, Str. Mărășesti 2., első emelet, május elsejére kiadó. Megtekinthető délelőtt 11—2-ig és délután 5—7 óra között.

Erkelyes, modern négyszobás lakás május elsejére kiadó. Bulev. Carol 70. 1177

Magánház, négyszobás, összkomfortos, különálló 20 méteres műhelyhelyiségekkel kiadó. Str. Barbu Lăutaru 14—16. 1113

Földszinti nagy lakás irodának, műhelynek kiadó. Blv. Drăgalina 26. 1170

Háromszobás magánház 154 négyzetméteres telekkel a Szilvás-telepen eladó. Érdeklődni: Str. Pop Cicio 1., a háztuladonosnőnél. 1186

Kétszoba, előszoba, fürdőszobás garconlakás Str. Duca 11. sz. alatt azonnal kiadó. Érdeklődni: Dr. Răcz Sándor, Str. Metianu 2. 1196

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcim: „Hungariotel”.

ÜZLET

Trafikhoz pénztárs kerestetik. Cim a kiadóban. 1190

VÉTEL-ELADÁS

Butorok: háló, ebédlő, konvhák jutányosan kaphatók Aradon Paladics asztalnál. 930

Mercur-tagok! Férfi-, flu. és gyermekruhát legolcsóbban 6 havi részletre Muzsáynál vegyünk. 1169

Ebédlő és rézgy eladó. Str. Baritlu 24., jobbra. 1185

Ford-kamion, másfél tonnás, kifogástalan állapotban eladó. Lump borkereskedő, Világos. 1184

Erika portabil írógép, telefonközpont 8 készülékkel olcsón eladó. Comisio biz. üzlet. Dacia-kávéház mellett. 1191

Keresek megvételre használt, jókarban levő hálózati szuper-rádiót, Cim a kiadóban. 1182

Kitűnő uborka, paprika, paradicsom eladó. Ungár, Uránia-épület. 1195

Kombinált modern butort

teljes lakásberendezéseket, briliáns-köveket, szőnyegeket, vaszak stílusban megbízóim részére.

Nagy választékban kaphatók modern ebédlők, bálók, keleti és bel-földi szőnyegek, recamié, konyha, velencei csillár, Pataky-kép stb.

Zálogkölcsonöket közvetítünk a timisoarai zálogházba, előírt nyújtunk.

Zálogcéduláját megvesszük! Tempo bizományi-társulat, Fischer Ell-palota.

Kézimunkák

Ebédőasztalterítők, Filc-applikációs terítők, Diványpárnák, Nippalávalók, és más kézimunkák eladók.

FEKETE
Strada Coșbuc 84 sz.

TISZTA, MOSOTT BONGYOT

megvételre keresünk. Cim a kiadóban.

KÜLÖNFÉLÉK

Beraktározási raktárban olcsón beraktározhatók lakásberendezések, Eladások, egyéb megbízások. Eladó egy Belmont-rádió, szép, masszív teliháló és villanycsillárok. Str. Moise Nicoară No. 9—11. 1166

Ne féljen megtudni jövőjét!

* Pár napig még itt tartózkodom
Grafológusnő.
I. C. Bratianu 7., átjáróházban

INGATLAN

Ház 4 szobával, fürdőszobával, mellékhelyiségekkel, udvarral, kerttel olcsón eladó. Cim a kiadóban. 1133

Modern magánház

a Pozsray-szanaszatorlum közelében, 3 parkettás szoba, elő, fürdőszobás lakással, parkirozott udvarral, 420.000 leiert eladó. Megbízott:

Kiss Lajos „URANUL”
Ingatlanirodája, Str. Horia 2 II. em. Telefon: 18-21.

Legújabb jelentéseink:

Ki nem hívott támadás esetére:

A Szovjet felajánlotta hadianyagforrásait Romániának és Lengyelországnak

Bucurestiből jelentik: A külföldi sajtó nagy figyelemmel foglalkozik azzal a Varsóban felmerült tervvel, amely szerint a Balti tengert a Fekete tengerrel egy csatorna útján kötnék össze. Hangsúlyozzák, hogy a csatorna megépítése hatalmas jelentőséggel bír gazdasági vonatkozásban, mert új utat nyit meg az észak-európai államok és a közeli államok között. A vonatkozó megállapodás véglegesítése után a román és lengyel szakemberek értekezletet fognak tartani, hogy az építkezési munkálatok részleteit megállapítsák.

Londonból jelentik: A Daily Express feltűnő helyen diplomáciai munkatársának jelentését közli, amely szerint

Moszkva közölte Lengyelországgal és Romániával, hogy abban az esetben, ha támadás érne őket úgy a szovjet minden hadianyagforrása rendelkezésükre áll.

Ezt az ajánlatot a moszkvai kormány semmiféle feltételhez nem kötötte és ebből lehet sejteni, hogy a szovjet-lengyel kereskedelmi egyezménynek egészen határozott politikai céljai vannak. Az angol kormány ezt nem nézheti közömbösen és ha Beck lengyel külügyminiszter a közeljövőben Londonba érkezik, Chamberlain miniszterelnök és Halifax külügyminiszter behatóan fog majd érdeklődni a kereskedelmi egyezmény részletei felől.

Teljes befejezés előtt a spanyol polgárháboru

A kommunisták minden ellenállását vérbefojtja a volt köztársasági kormány által uralt területek felett hatalmat gyakorló nemzetvédelmi tanács

Páris. (Rador.) A szerdán megjelent francia lapok azon meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy a polgárháboru befejezése a legközelebbi időre várható és egyben megelégedésüket is kifejezik afölött. A Jour szerint

Rómában is számolnak azzal, hogy a spanyol konfliktus rövidesen befejeződik és Olaszország megkezdheti a iátékokat Franciaországgal szemben.

Arról is szó lehet, hogy Róma Londont fogja felkérni a baráti közvetítő szerepére. Ebben azonban tévedni fog, mert Chamberlain és Halifax teljes egyetértésben vannak Daladier-val és Bonnet-val. A két demokrata nagyhatalom továbbra is pacifista marad, de csak addig, amíg becsületük és területi épségük nem forog kockán.

Az Oránba menekült spanyol kommunista vezetőkkel különben közölték, hogy jelenlétük Oránban nem kívánatos. Erre a spanyol kommunista vezetők, mintegy száznegyvenen, köztük La Passionaria asszony is, elindultak Marseillebe és onnan hamarosan folytatni akarják útjukat Szovjetországra felé.

A Spanyolországból érkezett hírek szerint kedd este és az éjszaka folyamán *rendkívül heves harcok dultak Madrid uccáin Cassado ezredes és a kommunisták által vezetett felkelők csapatai között.*

A harcok különösen abban a negyedben voltak hevesek, amelyben a madridi francia követ-ség van.

A Daily Mail jelenti Spanyolországból: A Negrin-féle rezsim számos vezérének, akiknek nem sikerült Spanyolországból elmenekülniök, a nemzetvédelmi tanács rendelkezésére — amennyiben az adott parancsoknak ellenszempülnek — leövetik. Negrin és Del Vayo Párisba való megérkezésükkor rendkívül felindultan nyilatkoztak Miaja tábornokról és Cassado ezredesről. Negrin kijelentette:

— A harcot nem lehet tovább folytatni. Miaja tábornok és Cassado ezredes közölték a csanatokkal, hogy nem kell tovább harcolniok. A háboru végét ért. Franco tábornok győzött.

Barcelonából jelentik: A barcelonai rendőrség letartóztatott több volt köztársasági rendfentartó közeget, akik a köztársaság ideje alatt a villamosok ellenőrzésével voltak meg-

dizva. Az „ellenőrök“ Barcelona elestéig mintegy 300 villamos vasuti tisztviselőt gyilkoltak meg.

Páris. A Havas-ügynökség jelenti, hogy Petain marsall, akit tudvalevőleg a francia kormány burgosi nagykövetté nevezett ki, hét főt indul el Burgosba és megérkezése után Franco tábornok azonnal fogadni fogja és ez alkalommal Petain átnyújtja majd neki megbízó levelét.

Angliának fontos a kínai pénzügyi helyzet egyensúlyban tartása

Londonból jelentik: Az alsóház mai ülésén Sir John Simon kincstári kancellár bejelentette, hogy a kínai kormány 10 millió font sterlinges valuta rögzítő alapot létesített, melyhez két angol bank 5 millió fontot jegyzett, miután az angol-kínai kapcsolatokra való tekintettel Anglia számára nagy fontossággal bír a kínai dollár szilárdsága. Hoare Belischa a hadügyi költségvetés tárgyalása során közölte, hogy a területi hadsereg légi védelmi osztagot létesített. Nemsokára két újabb légharító osztag létesül. A flotta támpontokat Gibraltárnál, Máltánál és Ceylonnál bszűlött alakulatokkal egészítik ki. Középső Keleten harcászati tartalékokat alakítanak a Palesztinában állomásozó két hadosztályból.

Közeledés jött létre az arab és zsidó álláspont között

Londonból jelentik: Annak ellenére, hogy a legnagyobb titoktartással kezelik a palesztinai konferencia tárgyalásainak menetét, beavatott helyen úgy tudják, hogy

az arab és zsidó delegátusok között bizonyos közeledés tapasztalható és hogy meg egyezés is lehetséges.

Kedden este hivatalosan tanácskoztak a zsidó megbízottak az egyiptomi, iraki és angol megbízottakkal. Ugy látszik, hogy a zsidók hallan doknak mutatkoztak a bevándorlás és a földvásárlás arányának csökkentésére.

Az arabok, akik eddig elzárkóztak az emigrációról való tárgyalástól, most azt kívánják, közöljék velük: milyen mértékű bevándorlásra tartanak igényt a zsidó megbízottak.

A legkényesebb probléma azonban Palesztina jövő alkotmányja. A zsidók azt kívánják, hogy teljesen egveuranguak legyenek és ugyanolyan számú zsidó és arab képviselő legyen a tanácsokban. Az arabok viszont ammellett kardoskodnak, hogy a zsidókat csak számárvuknak megfelelő képviselet illeti meg. Ez a zsidók szempontjából elfogadhatatlan, mert ilyen módon megszűnik a remény arra, hogy Palesztinából zsidó otthont alkossanak. (R.)

A News Chronicle szerint az angol kormány azt tervezi, hogy

a jelenlegi palesztinai kormányt kiegészíti zsidó és arab tárcanélküli miniszterekkel.

Ezek azonban mindaddig nem lesznek felelős minisztereknek tekintendők, amíg a palesztinai zsidók és arabok között létre nem jön a megegyezés az együttműködésre.

Élénk érdeklődés a románia áruk iránt

Bucurestiből jelentik: Az elmúlt héten külföldről igen élénk érdeklődés nyilvánult meg romániai áruk iránt. Franciaország 100 ezer köbméter épületfát, 20 ezer ebédlőt és hálószerőt hajlandó katonai repülőgépekért vásárolni. Marokkóból fehér babot, Angliából gyümölcsöt, fűzeléket, hal- és huskonzervet, zsirt és bőrt kérnek. Palesztina hetenkint 2-3 tonna friss vaját, Svájc szénát, Olaszország olajmagvakat, Kanada élelmicikkeket és Lengyelország fel nem dolgozott sertésszirt hajlandó átvenni.

Armand Calinescu miniszterelnök

a kormány tagjaival a Nemzeti Ujjászűtés Frontjának új formaruhájában.